

Misli Thoughts

75

Print post publication number
100004295

SEPTEMBER–OKTOBER 2026
ŠTEVILKA – NUMBER 5
LETO – YEAR 75

Misli september-oktober 2026

Vsebina:

- 3 Uvodnik
- 6 P. Pavle Jakop
- 7 Izpod Triglava
- 12 Slovenski misijon Adelaide
- 17 Polovinke
- 22 Slovenski misijon Melbourne
- 29 Edvard Kocbek: Belokranjska
- 32 Slovenski misijon Sydney
- 38 Iz Kraljčine dežele – Queenslanda
- 39 Vaši darovi
- 40 Klub Triglav
- 43 Razmišljanja – Cilka Žagar
- 50 Srečko Kosovel (5)
- 56 Praznovanje 90-ih čudovitih let
Teje Bavčar

GOSPOD,

naredi me za orodje svojega miru.

Kjer je sovraštvo,
naj prinašam ljubezen.

Kjer je žalitev,
naj prinašam odpuščanje.

Kjer je nesloga,
naj prinašam edinost.

Kjer je dvom,
naj prinašam vero.

Kjer je zmota,
naj prinašam resnico.

Kjer je obup,
naj prinašam upanje.

Kjer je žalost,
naj prinašam veselje.

Kjer je tema,
naj prinašam luč.

sv. Frančišek Asiški

Fotografiji na naslovnici:

Zgoraj: Dreznica s cerkvijo Srca
Jezusovega (foto: p. SP)

Spodaj: Uluru ob jutranjem svitu
(foto: p. SP)

Spoštovani in dragi rojaki!

Ste v septembrskih dneh opazili, kako se je spremenila svetloba? Ni več tiste blede, zimske zaspanosti. Sončni žarki imajo novo moč in narava okoli nas brez odlašanja začenja svoj največji letni projekt: popolno prenavo. Pomlad je prispela kot sveti klic k prebujenju. Ni le fizikalni premik planetov in daljšanje dni. Pomlad je zunanji odsev najgloblje resnice naše duše – resnice, da je življenje večno, neuničljivo in da se po vsaki temi vedno znova rodi svetloba. V svetu osebne rasti pogosto iščemo zapletene formule za uspeh in spremembe. Pri

tem pa pozabljamo, da nam najlepši učbenik rasti ponuja prav narava sama. Zima, ki je za nami, nas je morda prisilila v umik. Morda ste se soočali z lastno »zimo«, z občutki osamljenosti, dvomi, utrujenostjo ali izgubo prave smeri. Poglejte popke na drevesih: pod ledom in snegom niso odnehali. Tiho in nevidno so zbirali moč, čakajoč na pravi trenutek. Narava nas s tem uči potrpežljivosti: obdobja tišine in mirovanja niso izgubljen čas. So čas, ko poganjamo korenine.

Sveti Frančišek Asiški nas uči, da je vsa narava živa govorica Stvarnika. V svoji znameniti Sončni pesmi opeva »brata Sonce« in »sestro Zemljo«, ki nas hranita in prinašata različne sadove s pisanimi cvetlicami in zelišči. Ko pomlad potrka na naša vrata, nas prav ta »sestra Zemlja« vabi k preprostemu čudenju in hvaležnosti. Sveti Frančišek je dejal: »Kdor ne more storiti tistega, kar bi rad, naj hoče tisto, kar lahko.« Drevo spomladi ne sili svojih popkov, naj zacvetijo v enem dnevu. Prepusti se toku življenja, se odpre in dovoli svetlobi, da ga preobrazi.

Pomlad me vabi, da postanem vrtnar svojega uma. Katere stare vzorce, strahove in prepričanja, ki mi ne služijo več, je čas, da izpulim? Kako lahko v svojem vsakdanu naredim prostor za več miru, radovednosti in ljubezni do sebe? Katera sta tisti drzni cilj ali skrita želja, ki jima bom to pomlad končno dovolil pokukati na plano? Rast je pogosto neudobna. Prebijanje skozi trdo lupino zahteva napor – tako za seme pod zemljo kot za človeka, ki spreminja svoje življenje. Vendar nam pomlad vsako leto znova dokazuje, da je končni rezultat – cvetenje – vreden prav vsakega vloženega truda.

Misli Thoughts – Božje in človeške – Misli Thoughts
Religious and Cultural Bi-Monthly Magazine in Slovenian language. Informativna dvomesečna revija za versko in kulturno življenje Slovencev v Avstraliji | Ustanovljena (Established) leta 1952 | **Published by Slovenian Franciscan Fathers in Australia.** Izdajajo slovenski frančiškani v Avstraliji | **Glavni urednik in upravitelj (Editor and Manager): p. Simon Peter Berlec OFM,** Baraga House, 19 A'Beckett Street, KEW VIC 3101 | **Naročnina, darovi in naslovi:** Angelca Veedetz | **Stalni sodelavci:** p. Darko Žnidaršič OFM, Mirko Cuderman, Tone Gorjup, Cilka Žagar, Katarina Mahnič | **Skupina prostovoljcev v Kew** pripravi Misli za na pošto. | **Naslov (Address): MISLI, PO Box 3200, KEW VIC 3101 | Tel.: 03 9853 7787 | E-mail: slomission.misli@gmail.com | Naročnina za 2026** je 60 avstralskih dolarjev, zunaj Avstralije (letalsko) 120 dolarjev | Naročnina se plačuje vnaprej; ne pozabite napisati svojega imena in priimka! **Bančni račun pri Commonwealth Bank v Kew: MISLI, BSB: 06 3142.** Številka računa: 0090 1561 | **Poverjenišvo** za MISLI imajo slovenski misijoni v Avstraliji | Rokopisov ne vračamo | Prispevkov brez podpisa ne objavljamo. Za objavljene članke odgovarja avtor | **Tisk (Printing):** Distinction Press, Simon Kovacic, Melbourne. **Misli na spletu:** Sebastjan Auser <https://www.glasslovenije.com.au>. **Tam kliknite na MISLI.** | **ISSN 1443-8364**

Dovolimo pomladnemu soncu, da posveti v naše misli. Začutite, kako vaša notranja svetloba utripa v istem ritmu z rojevajočim se življenjem zunaj. Zasijte brez strahu. Čas je, da vaša duša razpre krila, in verjemite: čas je, da zacvetite tudi vi.

V deželo pod Južnim križem je tudi prišla sprememba. Za nekatere težko sprejemljiva, boleča, nerazumljiva. Vodstvo Slovenske frančiškanske province Sv. križa je v želji slediti božji volji, blagru vseh in smernicam, ki jih je zastavil že Provincialni kapitelj Slovenske frančiškanske province (naša najvišja oblast) leta 2016, nadaljeval kapitelj 2019 ter jasno določila provincialna kapitlja 2022 in 2025, odločilo, da se iz Avstralije vrne drugi pater, p. Darko Žnidaršič. S prvim oktobrom 2026 bo p. Darko prevzel službo predstojnika podružne hiše v Kamniku. Imenovan je za rektorja cerkve, spovednika in asistenta KB OFS.

Ob vsakem slovesu nam pred oči vedno stopi najprej izguba, pa naj bo to slovo od umrlega, ali ko se sin ali hči poročita in se poslovita od staršev. Prav zaradi te »izgube« so trenutki slovesa težki in večkrat boleči. Toda v slovesu sta

lahko tudi radost in veselje. Veselje, da moj otrok stopa na pot zrelosti in samostojnosti, da si ustvarja novo družino. Nekaj tega je med nami tudi, ko se poslavljamo od p. Darka. P. Darko je z njemu lastno gorečnostjo skoraj 21 let deloval med vami v Slovenskem misijonu v Sydneyju (Merrylands) in skrbel tudi za rojake v Wollongongu, Canberri, Newcastleu in v Kraljicini deželi. Dragi pater

Darko, naj dobri Bog blagoslovi sadove tvojega dela med nami in te v novi službi še naprej vnema v goreči ljubezni in služenju.

V Avstraliji tako ostajam sam, p. Simon Peter Berlec, ki poleg slovenskega misijona v Melbournu in slovenskega misijona v Adelaidi, po novem oskrbujem še slovenski misijon v Sydneyju.

Ob odhodu p. Davida, sem v uvodniku *Misli* (št. 5, 2025) med drugim zapisal: »Močno čutim bolečino in doživljam zaskrbljenost Vas, dragi slovenski rojaki pod Južnim križem, in verjemite, da tudi meni, nam, ni lahko, da smo prišli, v obdobje, ki ga vsi čutimo, pa tako težko sprejmemo kot resnično. Prva generacija se iz meseca v mesec, da ne rečem včasih skoraj iz tedna v teden, poslavlja, in naše slovenske skupnosti v vseh treh naših misijonih se manjšajo. Druge in tretje generacije pri slovenskih mašah skorajda ni zaslediti; slovenski jezik, na katerega se mnogi radi sklicujejo, gre skorajda že v pozabo. To niso očitki, nikakor ne. So samo resničnosti, ki jih je dobro začeti realno sprejemati. Zato se mi zdi tako pomembno, da se za vsako ceno ne oklepamo nečesa, česar si globoko

želimo, pa to v resničnosti zares ne obstaja. Verjetno bo lažje prenesti dan ločitve, če bomo skupaj sodelovali. Veliko bolje, kot se spraševati: »Kdo nas bo pa potem pokopal?« in s tem vnašati neprestani dvom, slabo voljo in negativizem, je iti naprej z obilo dobrohotnosti, ljubeznivosti, sprejemanja, podpiranja drug drugega. Kajti ne pozabimo, da bomo lahko ob uri, ko bomo najmanj pričakovali, tudi mi poklicani s tega sveta. In morda bom jaz prvi. Zato ne bo odveč, če si v pomoč priključimo vsem znano misel: Delaj, kot bi večno živel, in moli, kot da boš jutri umrl.

Na koncu bi si res želel, da tega pisanja ne berete kot kakršenkoli očitek komurkoli, ampak v duhu resnične dobrohotnosti do vsakega izmed vas. Tak je bil moj namen. In tisto, kar pred Bogom res šteje, je to, kaj smo, in ne kaj imamo.«

Ob bisernem (60) jubileju *Misli* (št. 1, 2012) je takratni urednik p. Ciril A. Božič v uvodniku med drugim zapisal: »Hvala Vam, dragi naročniki in bralci, dragi sodelavci za vso Vašo zvestobo, navdušenje, optimizem in vso Vašo dobroto, s katero ohranjate *Misli* žive in aktualne.«

Naj velja tudi moja zahvala ob 75. jubilejnem letu izhajanja revije *Misli*. Bogu hvala za ta dragoceni tiskani medij, ki je skozi desetletja prinašal Božjo in človeško besedo v domove slovenskih rojakov po širni Avstraliji. Hvala za vse urednike, pisce, prevajalce in sodelavce, ki so vsa ta leta darovali svoj čas, talente in ljubezen do materinega jezika, da bi ohranili našo vero in kulturo.

Hvala za zveste bralce in podpornike, ki jim je revija pomenila varno zavetje, stik z domovino in hrano za dušo v trenutkih domotožja ter preizkušenj.

Naj Bog blagoslavlja naše delo tudi v prihodnje in nam podeli modrost, moč in ustvarjalnost, da bodo *Misli*, dokler bodo še izhajale, še naprej svetilnik vere, ljubezni in slovenske besede.

p. Simon Peter Berlec

»Prizadevajte si, da vstopite skozi ozka vrata, kajti povem vam:
Veliko jih bo želelo vstopiti, pa ne bodo mogli. Ko bo hišni
gospodar vstal in vrata zaprl, boste ostali zunaj. Začeli boste
trkati in govoriti: 'Gospod, odpri nam!' Pa vam bo odvrnil: 'Ne
vem, od kod ste.'« (Lk 13,24-25)

Tvoja ozka vrata so vrata doma,
pred katerimi moram sezuti čevlje,
odložiti umazana oblačila
in odvreči vsa orožja s poti.

Ne morem stopiti skoznje,
preden ne umrem domišljavosti,
preden se ne pustim obdarovati,
in preden ne sklenem prijateljstva.

Ne morem vstopiti skoznje,
s prtljago svoje preračunljivosti,
ne po meri svoje pravičnosti
in ne s privilegiji pripadnosti.

Skoznje ne pridem s popusti,
ne s podkupovanji in z darilnimi boni,
ne z dietami in ukrepi varčevanja,
pa tudi ne z zaslugami in s pobožnostmi.

Skozi lahko pridem le s kesanjem:
da nisem ljubil dovolj,
da nisem zaupal povsem,
da nisem odpuščal vnaprej;

vstopim lahko le s širokim srcem,
z darujočo roko in ljubečim pogledom,
z odprtimi ušesi in velikodušno bližino –
vstopim lahko le s Teboj pod roko!

p. Pavle Jakop

IZPOD TRIGLAVA

Tone Gorjup

MARIJINO VNEBOVZETJE 2026

V Sloveniji je slovesni in zapovedani praznik Marijinega vnebovzetja tudi državni praznik, zato so Marijina svetišča povsod po državi dobro obiskana. Praznovanja so se marsikje, tudi v osrednjih škofijskih središčih, od Ptujске Gore in Turnišča do Zaplaza, Petrovc in Svete Gore, začela že na predvečer praznika, marsikje s procesijo z Marijino podobo in lučkami. Tako je bilo tudi na Brezjah v slovenskem narodnem svetišču Marije Pomagaj. Glavno praznično mašo je imel nadškof Stanislav Zore. Zbranim pred Marijo je med drugim dejal: »Ne premišlujte, kaj ji boste povedali. Ne razmišljajte, kako bi jo lahko nagovorili. Ne zadržujte svojega srca. Preprosto odprite svoje duše in pred svojo nebeško Mater izlijte svoje življenje: v hvaležnosti za vse lepo in dobro, s čimer ste blagoslovljeni, ter v neizmernem zaupanju za vse težko in boleče, zaradi česar včasih ječite in jočete in morda ne morete spati ...« Spomnil je na moč Marijinih besed »Zgodi se!« in povabil k posnemanju njenega lika. Ob podobi svetopisemske žene, ki je strla glavo kači, pa se je dotaknil tudi vprašanja varovanja človeškega življenja. Tako na Brezjah kot po drugih svetiščih so škofje in duhovniki praznične slovesnosti sklenili s posvetitvijo Mariji.

ROMANJE TREH SLOVENIJ

Na Svetih Višarjah je prvo nedeljo v avgustu potekalo 38. srečanje Slovencev iz domovine, zamejstva in sveta. V

ospredju tradicionalnega srečanja pri Višarski Mariji je bilo tudi tokrat ohranjanje slovenskega jezika, kulture, vernosti in narodne identitete. Zbrane je najprej nagovorila državna sekretarka Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu Helena Jaklitsch. Spomnila je, da je srečanje že desetletja simbol povezanosti Slovencev, ne glede na to, kje živijo. Da so na Višarje prihajali mnogi naši ljudje, ker niso smeli v domovino – in to samo zato, ker so hoteli svobodno in demokratično Slovenijo. Sledilo je predavanje Zvoneta Štrublja z naslovom Pot od Trubarja do Kosovela, v katerem je spregovoril o pomenu slovenske kulturne dediščine in njeni aktualnosti v današnjem času. Sledila je sveta maša, ki jo je ob somaševanju izseljenskih in drugih duhovnikov daroval nadškof Ivan Jurkovič, apostolski nuncij v Kanadi. Srečanje se je končalo s kulturnim programom, v katerem je koroški duhovnik Janko Krištof pripravil recital poezije Srečka Kosovela. Za glasbeni del programa pa so poskrbeli člani koroške vokalno-instrumentalne skupine Sanje ter Kvartet klarinetov Godbe ljubljanskih veteranov.

38. ROMANJE TREH SLOVENIJ
na Svetih Višarjah
2. 8. 2026

SKLEPNA MAŠA ZA SLOVENSKE MUČENCE

Prvi petek v septembru je bila v frančiškanski cerkvi Marijinega oznanjenja na Tromostovju v Ljubljani še zadnja maša za slovenske žrtve in njihove rablje. Maševal je ljubljanski nadškof Stanislav Zore ob somaševanju drugih duhovnikov. To je bila trideseta maša v nizu bogoslužij, ki jih pripravljala pobuda Vseposvojitve in so se zvrstila od aprila 2024 na trideset zaporednih prvih petkov. Pri vsaki od svetih maš so se spomnili enega od mučencev, žrtve komunističnega nasilja, ki je v postopku za beatifikacijo, pri zadnjih pa različnih skupin pomorjenih. Sklepni maši je sledila predstavitev knjige o mučencih – svetniških kandidatih z naslovom Ker ljubezen ne pozablja. Romana Bider, ki je sprožila to pobudo za uspeh beatifikacije slovenskih mučencev iz časa druge svetovne vojne in po njej, je za *Družino* med drugim dejala: »Hvaležna sem gostoljubnim bratom frančiškanom, ki so skrbeli za lepo obredje in glasbo ... In seveda vsem dragim ljudem, ki so od vsepovsod radi prihajali k tem mašam in na vse načine pripomogli tako k predstavitvam in počastitvam mučencev, ki čakajo na čast oltarja, kot tudi k družabnemu delu srečevanj.« Za vsakega od mučencev ali mučenk je maševal duhovnik iz kraja, ki je bil povezan s posameznikom. Prihajali so tudi verniki iz njihovih župnij. Največ jih je prišlo z Dolenjske, Notranjske in iz Bele krajine, nekaj iz osrednje Slovenije, pa z Gorenjskega konca in tudi s Koroške in Štajerske ter Primorske.

LOKALNE VOLITVE 2026

Predsednik parlamenta Zoran Stevanović je pred tedni razpisal redne lokalne volitve v Sloveniji, ki bodo 15. novembra. Na njih bomo v 212 občinah volili člane občinskih svetov in župane za naslednji štiriletni mandat. Za dan razpisa volitev je z odlokom določil 7. september. S tem dnem so začeli teči roki za volilna opravila. Drugi krog županskih volitev v občinah, kjer nobenemu od županskih kandidatov v prvem krogu ne uspe zbrati večine glasov, pa sledi 14 dni po prvem, 29. novembra.

21. BLEJSKI STRATEŠKI FORUM

Konec avgusta je na Bledu potekal največji tradicionalni dogodek, na katerem se zberejo domači in tuji politiki, gospodarstveniki in druge vidne osebnosti. Forum je v ospredje postavil prihodnost Evrope v času, ko se ves svet srečuje z negotovostjo glede svoje prihodnosti. Zbrane sta nagovorila zunanji minister Tone Kajzer in premier Janez Janša. Slednji je dejal, da se je Evropa znašla pred vprašanjem, če je še zmožna oblikovati svet okoli sebe. Ali bo ostala predmet geopolitičnih sprememb ali pa postala njihov avtor, je po njegovem mnenju odvisno od tega, kako bo op-

ravila preizkuse na področjih obrambe, odpornosti, demografije in kredibilnosti. Janša je s premierji Madžarske, Hrvaške in Češke sodeloval na panelu predsednikov vlad. Na predsedniškem panelu sta predsednica države Nataša Pirc Musar in slovaški predsednik Peter Pellegrini razmišljala o tem, da bi morale države srednje Evrope okrepiti sodelovanje znotraj EU. Na forumu je sodelovala tudi podsekretarka na ameriškem zunanjem ministrstvu Alison Hooker. Dejala je, da so ZDA kljub številnim lastnim izzivom neločljivo povezane z Evropo. Kot glavne izzive, s katerimi se po oceni trenutnih oblasti v Washingtonu sooča Evropa, je omenila varovanje meja in migracijsko politiko, politično in gospodarsko neodvisnost ter suverenost nacionalnih držav. Dodala je, da ZDA ne nameravajo zapustiti zveze Nato, vendar pa mora Evropa prevzeti večji del bremena na področju obrambe. Letošnjo nagrado Blejskega strateškega foruma je prejela ukrajinska borka za človekove pravice in Nobelova nagrajenka Oleksandra Matvijčuk.

PRVI PROTEST PROTI JANŠEVI VLADI

Na Trgu republike v Ljubljani je prvo sredo v septembru potekal protest, ki ga je organizirala tako imenovana pobuda Glas ljudstva, v kateri prevladujejo aktivisti leve politike. Zbrani so zahtevali odstop poslanca Resnice Borisa Mijiča in vlade premierja Janeza Janše, ki naj bi razkrajala javno zdravstvo in socialno državo ter podpirala Mijiča. Ta naj bi bil zrcalna slika celotne koalicije. Pred mikrofonom protivladnega protesta

so povabili tudi Jasmina Bešića. Ta pa je med drugim kritiziral nekdanjo vladu Roberta Goloba in ji očital:

»Prejšnja vlada je odstopila od skupne tožbe zoper Izrael in dala zavezo Natu, da bomo namenjali pet odstotkov BDP za orožje. Zato jaz med levimi in desnimi danes ne vidim neke velike razlike, ampak zgolj šov z namenom delitve naroda in ohranjanja statusa quo.« Tako se je protest sprevrgel tudi v kritiko prejšnje vlade, na kar organizatorji niso bili pripravljeni.

GRAD TURJAK OBNOVLJEN

V času covida je nastala zasnova o prenovi, danes pa je grad prvič po osemdesetih letih celovito prenovljen. Gre za eno najobsežnejših obnov kulturnih stavb v Sloveniji v zadnjih letih. Arhitektka Teja Savelli je povedala, da so se prvič lotili tudi funkcionalne prenove severnega trakta, obrambnega stolpa, vseh grajskih pristav in vrta. Veliko pozornosti so namenili statični sanaciji gradu in temu, kako izpeljati nove posege, da ne bodo moteči in ne bodo preglasili dediščine. Prenova je stala več kot 13 milijonov evrov, od tega je bilo 10 milijonov evropskih

sredstev. Grad so slovesno odprli 27. avgusta s kulturnim programom na grajskem dvorišču ter sveto mašo in blagoslovom grajske kapele. Odprtja so se udeležili predstavniki državnega in družbenega življenja ter člani rodbine Auersperg. Njeni člani so v gradu živeli od srednjega veka do druge svetovne vojne. Zbrane je nagovoril predsednik vlade Janez Janša. Po njegovih besedah je grad Turjak kraj spomina, kjer se je v stoletjih pisala zgodovina slovenskega prostora. »Danes vračamo življenje in nekdanji sijaj enemu najimenitnejših gradov na Slovenskem. Naj živi Turjak in prihodnjim rodovom pripoveduje zgodbo o tem, kdo smo bili, kdo smo in kdo želimo biti v prihodnje.« Tudi škof Anton Jamnik je v nagovoru grad predstavil kot »svetišče spomina«, v katerem se prepletajo pomembna poglavja slovenske zgodovine, kulture in literature, pa tudi tragični dogodki septembra 1943. Dodal je, da ohranjanje spomina ne sme voditi v maščevanje, ampak v resnico, spravo in odpuščanje. Kot je znano, je bil grad poškodovan v večdnevnem partizansko-italijanskem topovskem obstreljevanju oziroma napadu na pripadnike vaških straž. Slednji so se nazadnje predali, a od približno 700 zajetih jih je preživela le slaba petina. Ranjence so pobili že ob gradu. V začetku decembra so partizani nadaljevali z uničevanjem gradu. Vse, kar je bilo lesenega, so polili z bencinom in zažgali. Uničena je bila tudi bogata notranja oprema.

POKLICANI

V Avstraliji je pred petindvajsetimi leti izšla obsežna monografija z naslovom

Pax et bonum – Mir in dobro. Podobno delo so zdaj dobili tudi rojaki v Združenih državah Amerike, kjer so lani in letos praznovali stoletnico Ameriških Brezij. Kopija Marije Pomagaj, ki jo je naslikal frančiškan p. Blaž Farčnik je na njen praznik leta 1925 dobila svoje mesto v novi cerkvi, ki so jo zgradili frančiškani skupaj s samostanom in bogoslovno šolo. Škof Jeglič, ki se je naslednje leto mudil na 28. svetovnem evharističnem kongresu v Čikagu, jo je na kresno nedeljo, 27. junija 1926, kronal. Del tega praznovanja je knjiga s polnim naslovom *Poklicani: Sto let frančiškanov Svetega križa v Združenih državah Amerike*. Monografija, ki je izšla v Sloveniji s pomočjo rektorja bazilike na Brezjah in založbe Romar, je delo Simone Štavbar. V njej je predstavljeno več kot stoletje delovanja slovenskih frančiškanov med našimi izseljenci in njihovimi potomci v ZDA. Osvetljuje tudi nastanek in razvoj sedanje hiše v Lemontu – osrednjega slovenskega verskega in narodnega središča v ZDA, ki ga trenutno vodi p. Metod Ogorevc. Razdeljena je na tri dele: prvi obravnava zgodovino Komisariata sv. Križa ter življenje in delo frančiškanov v Lemontu, drugi njihovo delovanje v posameznih župnijah. Omenjeno je tudi delo za izseljence v Avstraliji, saj so prvi frančiškani prišli tja iz Lemonta in bili prva desetletja člani komisarijata. Tretji del pa prinaša biografije patrov in redovnih bratov. Tako so v knjigi predstavljeni tudi p. Beno Korbič, p. Klavdij Okorn, p. Rudolf Pivko, p. Bernard Ambrožič, p. Bazilij Valentin, p. Valerijan Jenko, p. Odilo Hajnšek in p. Inocenc Ferjan.

PSALMI IN SLAVOSPEVI

Pri založbi Ognjišče je izšel nov prevod starozaveznih psalmov. Na novo jih je

prevedel biblicist, upokojeni škof Jurij Bizjak, ki je pred dobrim letom in pol koprsko škofijo prepustil svojemu nasledniku, škofu Petru Štumpfu. Kot ljubitelj in dober poznavalec *Stare zaveze* je skušal večno svetopisemsko sporočilo na razumljiv in privlačen način predstaviti sodobnemu človeku. Pred očmi je imel duhovnike, redovnike in laike, ki vsak dan molijo brevir oziroma opravljajo molitveno bogoslužje. V zavesti, da so Izraelci in drugi psalme prepevali in jih še danes pogosto pojemo, se je posvetoval s profesorjem glasbe in strokovnjakom za liturgično petje Ivanom Florjancem. Besedilo je oblikoval tako, da je čimbolj primerno tudi za petje. Škof Jurij Bizjak je psalmom dodal še slavonspeve iz *Stare* in *Nove zaveze*, ki so sestavni del bogoslužja.

VALENTIN OMAN – ECCE HOMO/GLEJ ČLOVEK

Tak je naslov 768 strani debele dvojezične nemško-slovenske monografije, ki je izšla pred tedni pri dunajski založbi za

moderno umetnost. Govori o življenju in delu slikarja, grafika in kiparja Valentina Omana, rojenega leta 1935 v Štebnu pri Beljaku, ki kljub visoki starosti še vedno ustvarja. Starosta koroških umetnikov, ki ni nikoli zatajil slovenskih korenin, je glavni zastopnik zgodnje avstrijske avantgarde, ki se je v šestdesetih in sedemdesetih letih uveljavila tudi na Koroškem. Naslov monografije izvira iz njegove slikarske tematike zadnjega četrta stoletja, kjer so v ospredju silhuete človeških figur, ki razodevajo ranljivost, nemoč, minljivost, sočutje in obenem nakazujejo pot v odrešenje. V njih odmeva predvsem trpljenje, od vojnih grozot sedanjega časa do križevega pota, ki se ponavlja že dva tisoč let. Osrednji del knjige predstavljajo barvne slike Omanovih najbolj prepoznavnih del. V njej so tudi strokovni prispevki in zapisi umetnikovih prijateljev in poznavalcev njegovih del. Skoraj sočasno z monografijo so v Celovcu odprli prenovljeno kapelo v bolnišnici Elizabetink, ki jo krasijo Omanova dela na temo Ecce Homo, ter oltarni križ v obliki črke Tau.

Slovenian Mission Adelaide
 p. Simon Peter Berlec OFM, Mobile: 0455 444 912
 47 Young Avenue, West Hindmarsh SA 5007
 Poštni naslov: PO Box 156, WELLAND SA 5007
 E-mail: slomission.adelaide@gmail.com

Nagovor nadškofa msgr. Stanislava Zoreta OFM na Brezjah za slovesni praznik Marijinega vnebovzetja, 15. 8. 2026

Dragi bratje in sestre romarji, dragi Marijini častilci. Marijino vnebovzetje, ki je največji Marijin praznik v Katoliški Cerkvi, povabi množice romarjev, da se napotijo iz svojih domov in se podajo v bližnja ali daljna Marijina svetišča, da bi bili deležni sporočila današnjega praznika in da bi jim romanje k Mariji pomagalo prenoviti življenje in mu po-

vrniti tisti smisel, ki jim bo pomagal, da bodo svoje dneve, ki so včasih dolgočasno podobni drug drugemu, mogli doživljati kot izpolnjevanje Božje volje. Mi smo danes prišli na Brezje, v Slovensko narodno Marijino svetišče. Sem prihajamo s posebnim zaupanjem, saj jo tukaj nagovarjamo kot Marijo Pomagaj. Brezjanska Marija Pomagaj je v srcu vernosti našega človeka. K njej prihajamo, da bi ji preprosto izročili vse, kar nas v življenju presega.

Sem prihajamo v spoznanju, da tolikokrat potrebujemo njen pogled, njen nasmehek, predvsem pa njeno spodbudno besedo in da potrebujemo Sina, ki ga drži v svojem naročju in ga izroča nam. Nehote se ob srečanju z Marijo Pomagaj in njenim Sinom v človeku utrne odmev Pavlovega stavka: »Vse zmorem v njem, ki mi daje moč« (Flp 4,13).

Zato vas danes vse iskreno pozdravljam pri Mariji Pomagaj. Naj se na današnjem romanju poživijo in utrdijo vaša vera, upanje in ljubezen. Ne premišljuje, kaj ji boste povedali. Ne razmišlajte, kako bi jo lahko nagovorili. Ne zadržujte svojega srca. Preprosto odprite svoje duše in pred svojo nebeško Mater izlijte svoje življenje: v hvaležnosti za vse lepo in dobro, s čimer ste blagoslovljeni, ter v neizmernem zaupanju za vse težko in boleče, zaradi česar včasih ječite in jočete in morda ne morete spati. Ne zadržujte se. Ko boste stali pred njeno podobo, vam že-

Nada Čargo

lim, da bi v resnici doživeli molitveno predanost, ki jo izražajo verzi: »Spomni se, Mati, da še nikoli nisi nikogar zapustila, ki je pod tvoje varstvo pribežal. S tem zaupanjem hitim k tebi in pred teboj zdihujoč stojim. Ne zavrzi, Mati besede, mojih besed temveč me poslušaj in usliši.«

Marijino vnebovzetje ni praznik, s katerim bi vstopali v neko oddaljeno preteklost ali nedoločljivo prihodnost. To ni praznik, ki bi bil ločen od našega sveta, od našega danes. To je praznik našega upanja: Bog tistega, ki ga ljubi, ne prepusti smrti. Marija nam kaže, kako se lahko razcveti življenje, v katerem človek zaupa Bogu in njegovi ljubezni, četudi je kdaj morda ne razume. Marija nam kaže pot v nebesa, ki se začenjajo tukaj in sedaj, nekoč pa bodo v polnosti naš končni dom.

Bistvo današnjega praznika je, da Bog tistega, ki ga ljubi, ne pusti v grobu. Ne prepusti ga smrti in trohnobi, ampak

ga vzame k sebi, v življenje, ki presega vsa naša pričakovanja. Marijino vnebovzetje niso oblaki in daljave. Marijino vnebovzetje je praznik upanja, v katerem je ljubezen do Boga izpolnjena z bližino, ki je nič in nihče več ne more izničiti. S tisto bližino, v kateri zmaji zla, hudega, greha in podzemlja, v kateri zmaji, ki hočejo požreti življenje, ki hočejo požreti novorojenega in njo, ki ga je rodila, izgubijo svojo moč in ne morejo nikomur več škodovati.

Res je, dragi bratje in sestre, da nam naša vsakdanja izkušnja govori drugače. V našem svetu za zmaji ostajajo mrtvi. V našem svetu otroci umirajo: umirajo ne samo v divjanju vojnih sovražnosti, ampak umirajo tudi v sterilnih sobah ustanov za jemanje življenja, ki jih zavijamo v slepeče besede »moje odločitve«. Smrt, ki jo povzroči morilec z rokavicami, kakor je temu rekel papež Frančišek, ni nič manj kruta, kot smrt, ki jo povzroči bomba ali raketa. Res pa je, da je ta druga smrt veliko bolj glasna, kot tista smrt, ki jo povzro-

čajjo različna gibanja, ki bodo prej ali slej umrla, kajti vsaka smrt nazadnje pokonča sama sebe. Ko Bogu rečemo ne, ko življenju rečemo ne – ne glede na to, v kako zveneče besede zavijamo svojo smrtno propagando – stopimo na pot smrti, na kateri pred nami umrejo množice, morda celo milijoni nedolžnih, preden smrt potrka tudi na naša vrata, ki smo jih ovesili s parolami svobode in odločitve.

Pri Mariji pa je drugače. Vse se začne z njenim preprostim »da«. Brez velikih načrtov. Brez pehanja za uveljavljanje, za kariero, za oblast. Podlaga vsemu je preprosto zaupanje: »Zgodi se mi po tvoji besedi.« Marija ni bila ženska velikih govorov, mednarodnih kampanj. Marija je bila žena odprtih dlani. In prav to je morda danes najtežje storiti. Odpreti dlani. Prepustiti se. Zaupati. Spomnim se pogovora z očetom družine, v kateri sem krstil osmega otroka. Takole mi je rekel: »Ko se je rodil tretji, sem rekel: Ta pa je zadnji. Ko je prišel četrti, sem rekel, ta pa je zadnji. In tako peti in šesti in sedmi in osmi.« In kar je bilo najbolj pomembno: »Ko je prišel četrti, smo ga z veseljem sprejeli. In tako vse do zadnjega.« Ljudje moji, koliko veselja je žuborelo v tej družini in koliko veselja se je pretakalo skozi igro otrok na dvorišču.

Marija ni bila žena velikih govorov. Bila pa je žena odprtih dlani in odprtega srca. In morda je to danes najtežje storiti: odpreti dlani in srce. Vse želimo zavarovati, vse želimo nadzorovati, vse načrtovati. S pametnimi urami štejemo svoje korake, merimo kakovost svojega spanca, tehtamo kalorije naših obrokov, štejemo metre naših vzponov in

spustov, utrip našega srca. Nisem pa še slišal, da bi mogli imeti pod nadzorom ljubezen, zvestobo, da bi mogli nadzorovati svojo vero. Kakšna ura bi mogla meriti zvestobo našim krstnim, našim zakonskim in našim duhovniškim obljubam? Kakšna ura bi lahko izmerila vašo ljubezen do žene ali do moža, vašo ljubezen do vaših otrok, našo ljubezen do našega Boga.

Marija ni vedela, kako se bo odvijalo njeno življenje. Ničesar ni vedela o begu v Egipt, ničesar o križu. Vedela pa je, da je Bog stopil v njeno življenje in ona mu je odprla srce: »Zgodi se mi po tvoji besedi.« To je bilo dovolj.

Tisti, ki nosijo Boga v srcu, se podajo na

pot. Evangelij pripoveduje o Marijinem obisku pri Elizabeti. Marija se ne zapre v vase, ne skrbi za svoje udobje. To je značilnost ljudi, ki so odprti za Boga. Ne sedijo na kavču svojega udobja, ampak odidejo k ljudem, da jim prinesejo veselje, upanje in življenje. V središču niso oni sami, ampak Bog: »Moja duša poveljuje Gospoda, moje srce se raduje v Bogu, mojem zveličarju.«

V tej svetopisemski pesmi Marija nenadoma vidi celotno zgodovino. Nič se ni spremenilo: razmere ostajajo iste. Rimljani so še vedno tukaj in vlada jo. In vendar je vse drugače: Bog je že pokazal moč svoje roke, že je razkropil ošabne, vrgel mogočne s prestola, povišal nizke, lačne napolnil z dobrotami in bogate odpustil prazne. Zdi se nam, da zmagujejo ošabni, mogočni in bogati. Marija pa nas uči videti nevidno in razbirati skrivnostno Božjo revolucijo ne s pogledom mogočnih, pač pa s pogledom vdove, sirote, tujca, ranjenega in ogroženega otroka, izgnanca in begunca.

Z Marijino vero postanimo tkalci upanja v našem svetu; to kar smo in kar imamo, delimo z drugimi, da bo Jezusova navzočnost rasla med nami in da se bo oblikovalo njegovo kraljestvo. Naj naš čas postane prehod, v katerem Duh oblikuje zrelost civilizacije ljubezni v našem življenju. Gospod še naprej vse dela novo in v vsakem obdobju ohranja odprto možnost, da postane zgodovina odrešenja v luči učlovečenja, je zapisal papež Leon v svoji prvi okrožnici Magnifica humanitas – veličastna človeškost.

Dragi bratje in sestre kristjani. Ker hočemo v vsej ponižnosti biti sodelavci pri oblikovanju Božjega kraljestva ljubez-

ni, ker hočemo dejavno odpirati prostor srca in družbe za delovanje Božje modrosti, previdnosti in ljubezni v našem in jutrišnjem svetu, vas povabim, da se skupaj izročimo Božji Materi Mariji in po njej Njemu, v katerem živimo, se gibljemo in smo. Amen!

msgr. Stanislav Zore
ljubljski nadškof metropolit

HVALNICA BOGU NAJVIŠJEMU

Ti si svet, Gospod Bog,
Ti edini, ki delaš čudeže.
Ti si močan. Ti si velik.
Ti si najvišji. Ti si vsemogočni kralj,
ti sveti Oče, kralj nebes in zemlje.
Ti si trojstven in eden,
Gospod, Bog bogov.
Ti sam si dobro, vse dobro,
najvišje dobro,
Gospod Bog, živi in resnični.
Ti si ljubezen, nesebična ljubezen.
Ti si modrost. Ti si ponižnost.
Ti si potrpežljivost. Ti si lepota.
Ti si blagost. Ti si varnost.
Ti si spokojnost. Ti si veselje.
Ti si naše upanje in radost.
Ti si pravičnost. Ti si zmernost.
Ti si vse naše bogastvo do zadostnosti.
Ti si lepota. Ti si krotkost. Ti si zavetje.
Ti si naš varuh in branitelj.
Ti si pogumnost. Ti si osvežitev.
Ti si naše upanje. Ti si naša vera.
Ti si naša ljubezen.
Ti si vsa naša sladkost.
Ti si naše večno življenje,
veliki in čudoviti Gospod,
vsemogočni Bog,
usmiljeni Odrešenik! Amen.

sv. Frančišek Asiški

V juliju smo se srečali v soboto, 18. julija ob 11. uri. V mesecu avgustu smo se srečali na praznik Marijinega vnebovzvetja v soboto, 15. avgusta, ob 11. uri. Po maši smo v dvoranci poklepetali ob okusnem BBQ kosilu izpod rok Johna Macsaia (hvala, John), najrazličnejših solatah, ki ste jih prinesli, kavici in pecivu.

V mesecu oktobru bo maša v soboto, 17. oktobra ob 11. uri. **V mesecu novembru** bo maša v soboto, 21. novembra ob 11. uri.

Na voljo za spoved, pogovor sem na sobotni dan po osmi uri zjutraj in tudi po

John Macsaia

Trudy Macsaia

maši do 17. ure (5 pm). Pred prihodom me, prosim, pokličite. Hvala. Če bi si želeli duhovnega pogovora ali da vas obiščem, me lahko vedno pokličete na mobilno številko 0455 444 912.

Za vse tiste, ki zaradi oddaljenosti, oslabelosti ali drugih vzrokov ne morete priti v cerkev, še vedno obstaja možnost, da mašo v slovenskem jeziku spremljate na družbenem omrežju. V Melbournu prenašamo tako petkovo kot nedeljsko mašo ob 10. uri (v Adelaidi je takrat ura 9.30 am). Facebook stran je: Slovenian Mission Melbourne <https://www.facebook.com/slovenianmissionmelbourne>

Tudi na ta način smo lahko povezani in v oddaljeni bližini.

POLOVINKE

Katarina Mahnič

Osemdeset dni življenja z reko (39)

Včeraj, na očitno zadnji vroč dan letošnjega poletja, sem v beležnici označila moj 80. plavalni dan v reki Kolpi. Spomnila sem se na knjigo Julesa Verna *V osemdesetih dneh okoli sveta* in pomislila, da pravzaprav ni treba nikamor, kaj šele okoli sveta – da se imaš lahko lepo tudi doma. Prelepo. Fantastično. Če imaš seveda to srečo, da čisto blizu teče čista in topla reka, do katere ni predaleč niti s kolesom. »To poletje pa brez Kolpe v Beli krajini ne bi mogel živeti,« je rekel celo prijatelj, ki mu je drugače kavč ljubši od plavanja. Zares je bil poleti ta del Slovenije dobesedno »imun« na dež; naj je deževalo kjerkoli, do Bele krajine se padavine nikoli niso prebile. Pri povprečno 35 stopinjah Celzija je dežela počasi postajala podobna poletni ruralni Avstraliji – trava je porjavela, prav tako polja koruze in drugih poljščin, gozd je začel predčasno odmetavati listje, sadje se je peklo in sušilo že na drevesih, grozdje je postalo pretirano sladko, a izgubilo svojo sočnost, gobe do danes še niso pokukale na plan ... »Ne vem, zakaj sva prejšnjo jesen sploh kupila novo kosilnico,« se je pošalil Brane, ko letos po prvih dveh pomladnih košnjah sploh ni bilo več treba kositi. In kot da vse to mučenje ob nemočnem spremljanju od vročine izčrpanega, sušечеge se vrta in narave ne bi bilo dovolj, so z vsemi topovi napadli še komarji – tisti navadni, ki te s svojim

Cesta skozi presušeni gozd

brenčanjem spravijo ob živce, še preden pičijo, in »uvoženi« tigrasti, ki sesajo kri brez glasu, a je njihov pik toliko bolj zoprni in boleči. Zaradi vročine, dolgih zastojev na cestah proti morju in prepolnih obmorskih plaž ni bilo težko ostati doma (najbrž sem že omenila, da imava pasjega starčka, ki se ga loteva demenca in ga vsaka pot v neznano spravi iz tira), vendar bi bilo poletje, če ne bi imela Kolpe, nekako izgubljeno.

Danes končno dežuje, kot da nikoli ne misli nehati, tako da se lahko v miru posvetim spominom na moje rečno poletje. Čeprav je ob Kolpi veliko prijetnih krajev za kopanje, ki imajo, glede na to, ali ležijo bližje ali dalj od izvira, tudi različne temperature vode, je meni najljubši Krasinec. Vasica s prijetnim, ravno prav velikim kopališčem z lesenim bifejem, kjer poleti pečejo tudi najboljše pice iz krušne peči, z jezom – kot se za Belo krajino spodobi, saj je Kolpa polna jezov, ki jim domačini rečejo slapovi – in mostom, ki pelje na hrvaško stran. Pol ograje je zelene (Slovenija) in pol modre (Hrvaška), od bivšega mejnega prehoda pa sta na vsaki strani reke ostali carinski hišici, tako za vsak slučaj. Tam mimo se velikokrat sprehodimo, ko nam zadiši kava ali pivo v »drugi državi«, saj je gostilna tik za mejo. Drugače je most moj »zapik«, točka, do katere (vsaj) vsak dan plavam. Tudi večkrat. Izmerila sem, da je od kopališča do mosta dobrih 250 metrov, se pravi, da tja in nazaj preplavam 500 metrov, dolžino desetih olimpijskih bazenov. Če še malo računam, sem letos, takole na oko, preplavala vsaj 60 kilometrov. Ni kaj, postala sem pravo rečno dekle. Plavanje zame ni le šport, vzdrževanje kondicije in fizioterapija za moj boleči hrbet; je svojevrstna meditacija, kjer se osvobodim zaskrbljenosti in vsega, kar me teži na kopnem. Kot bi dobesedno vse hudo splavalo po vodi. Osredotočim se na zamahe, na dihanje. Menjam sloge – prsno, hrbtno, kravl – in vsake toliko obležim v položaju tako imenovanega »mrtvaka«. Lebdim. Ugotovila sem, da razburjen pač ne moreš plavati. Treba je umiriti dihanje in s tem se umiri ves organizem. Naravna terapija, ki ti jo narekuje telo,

Jesen na Kolpi

če mu le zmoreš prisluhnuti in imaš potrpljenje zanj. Potem je preprosto, kot so navsezadnje preproste vse velike stvari.

Seveda pa so ti obkolpski dnevi še veliko več kot plavanje in dihalna disciplina. So druženje s prijatelji, s katerimi v neskončnost posedamo na jezu, nabiramo vitamin D in klepetamo ob pomirjujočem šumenju vode. So občudovanje starih vrb, ki si kot nečimrna dekleta ogledujejo svoje košate krošnje na rečni gladini. So opazovanje ptic, ki brez vsakega strahu letajo in se sprehajajo v naši bližini. Štorklje, čaplje, race, lastovke, vrane in celo ujede, ki se pridejo sem napojit po pojedini z bližnjih polj. Spomnim se nekega soparnega poznega popoldneva, ko se je nebo, kot že tolikokrat, pripravljalo na dež, ki seveda ni hotel priti. Sama sem bila na Kolpi in plavala nazaj od mosta, ko me je preletela velika jata rac. Pristale so na drugi strani jezov, zato sem tudi jaz odplavala tja. Skrita sem glavo položila med kamne in pred mano se je odprl čudovit prizor. Vsaj 60 rac je čofotalo v plitvini za jezom: ene so si čistile perje, druge so se igrale, tretje so se za šalo malo ravsale ... Sredi njih je kot stroga učiteljica na eni nogi nepremično stala velika siva čaplja, nekaj belih čapelj pa je postopalo naokrog. Bilo je tako lepo in spokojno – samo živali, oblačno nebo in jaz – da bi lahko tam obležala za vedno. Sem pomislila, kakšne drage denarje plačujemo, da nas peljejo gledat delfine ali kite, da krmimo orjaške ribe in želve, plavamo z morskimi psi ... Tukaj pa vse spontano, zastonj. A vendar neprecenljivo. Tako kot sem enkrat v Avstraliji, ko sva se s patrom Simonom Petrom Berlecem peljala na obisk k Cilki Žagar v Lightning Ridge, in so nama na cesti z leve in desne vdrle krave, med katerimi je bilo kar nekaj časa treba križariti, navdušeno vzklikala: »Kravji safari!« Nepričakovano, pa še veliko bolj zanimiv in originalen od tistih afriških, kjer terenski avtomobili s turisti v vrsti čakajo na dogovorjenih mestih, da se mimo sprehodi kakšen sit lev.

Še nekaj je na Krasincu, kar me že leta navdušuje, ker me spominja na Avstralijo. Majhen kamp, v katerem se prebivalci ne menjajo. Stalni so – *permanent residents*. Takšnih kampov je na avstralskem podeželju v devetdesetih letih kar mrgolelo in z Jonom sva jih oboževala. Vedno so sicer imeli tudi nekaj prostora za mimoidoče prišleke, drugače pa so bili vas v malem, z rožami na oknih, vrtnimi gredicami in kupom posebnežev, zanimivih in svobodomiselnih ljudi. Stalni prebivalci v kampu na Krasincu živijo sicer samo kot vikendaši, predvsem poleti. Vseeno pa se je med njimi, pa tudi nami, rednimi dnevnimi obiskovalci, spletla neka posebna vez. Veseli smo, ko se na začetku poletja spet zagledamo, pozdravljamo se in tu in tam kakšno rečemo. Tako se mi vedno zdi, da sem, tudi ko pridem na kopališče, prišla domov – mislim, da sem nekoč že pisala o tem občutku, ki definira besedo dom bolj kot poštni naslov in urejeno stanovanje na eni lokaciji.

Morda zaradi tega pisanega mikrokozmosa letos sploh nisem pogrešala meni tako ljubega morja. Pravzaprav sem ga videla samo enkrat, pa še to le v pristanišču v Pulju, kjer je imel v puljski areni koncert avstralski glasbenik Nick Cave. Z njegovo glasbo sem se spoznala, ko sem še živela v Avstraliji. V sobotni prilogi

časopisa *The Age* je bil dolg članek o uporniškem glasbeniku, pritegnila pa so me predvsem besedila; pravzaprav je bila to čista poezija. Odkrita, temačna, samoizprašujoča, a obenem polna upanja. Od takrat je Nick Cave vedno nekje z mano, tudi če za dolga obdobja pozabim nanj. Pred trinajstimi leti sem šla na njegov koncert v ljubljansko halo Tivoli in prišla domov kot v transu. Težko srečaš človeka s takšnim glasom in karizmo, ki se v enem zamahu razdaja ljudem in nad njimi vlada. Nekaj let nazaj smo z nemškima prijateljema prevozili pot poslikanih silosov v Wimmeri, žitorodnem predelu Viktorije. Naenkrat je pred nami skoraj iz niča vstal znak za kraj WARRACKNABEAL, kjer smo nameravali tudi prespati. Spodaj je bila tabla z napisom: *Birthplace of Nick Cave*. Ker sem strašno vizualen tip – vse si živo predstavljam, in poznavanje pokrajine pri knjigi ali glasbi je zame zelo pomembno – sem šla zjutraj na dolg sprehod po tem majčkenem kraju s krasnimi historičnimi stavbami in ob Yarriambiac Creeku, obrobjenim s častitljivo starimi rečnimi evkaliptusi (*river gums*). Naokrog samo zoreče žito in ravnina, tako prazna in neskončna, da nekje daleč slutiš ukrivljenost obzorja. Moja najljubša Avstralija. Prav gotovo je ta pokrajina vplivala tudi na Nickovo ustvarjanje. Rodil se je leta 1957 očetu učitelju in mami knjižničarki. Kot otrok je pel v cerkvenem zboru, kasneje pa je bil neprilagodljiv upornik in je zato izpadel iz šolskega sistema. V občutljivi dobi poznega najstništva mu je v prometni nesreči umrl oče. Začel je študirati slikarstvo, a pristal v glasbi. Za precej časa tudi v drogah. Čeprav že desetletja živi v Angliji, so v prenovljenem turističnem centru ravno v času našega obiska urejali kotiček, posvečen Nicku Cavu, na katerega so zelo ponosni.

Koncert v Pulju je neopisljiv, nepozaben, nadzemski. Nick Cave, kakršnega se spominjam z zadnjega koncerta, in še boljši. Zrelejši. Vmes je izgubil dva sinova

Nick Cave v puljski areni

Cvečoča ajda

in se spet pobral, zato je zadnji album *Wild God* s temami, kot so ljubezen, vera, nasilje, žalovanje ... nekakšen manifest upanja, osredotočen na odrešitev. Pri skoraj sedemdesetih se ne ustavi niti za hip; dve uri in pol polnokrvne muzike in čiste energije. In tistega globokega baritona, ki zna božati, prositi, nadirati, zaklinjati, kričati, pridigati, ganiti ... Mesija, ki hodi po vodi (občinstvu). Pridigar, ki sporoča, da se je po katastrofi mogoče premakniti naprej, spet vzljubiti svet in ustvarjati glasbo, ki slavi življenje. Le kako lahko nekdo, ki so ga nekoč imenovali »princ teme (*the prince of darkness*)«, nekdo, ki je tragično izgubil dva otroka, prinese toliko upanja, vere in ljubezni med koncertno publiko. Odhajali smo notranje očiščeni, z nasmehom na ustnicah. Najbolj se me je tokrat dotaknila pesem Joy, v kateri pride duh Nickovega pokojnega sina Arthurja potolažiti nespečnega očeta, da je dovolj žalosti: »We've all had too much sorrow, now is the time for joy.«

Trenutno zori ajda; polja so bela, kot bi na njih sušili nevestino balo. Iz vinogradov se sliši vriskanje in pred gostilnami zvečer harmonika. Težko pričakovani dež in Kolpa, katere temperatura je čez noč na mojem Krasincu zdrsnila na 20 stopinj. Vaško življenje na pragu jeseni. Tako preproste so tokrat tudi moje Polovinke. Mislim, da bi bile Francišku Asiškemu, mojemu najljubšemu svetniku, ki goduje 4. oktobra, všeč.

Všeč bi mu bile zgodbe z reke, pa tudi nikoli udomačeni iskalec Boga Nick Cave. Všeč bi mu bilo, da se je na njegov god rodil moj sin Jon. Ko sva prišla v Avstralijo, je imel osem let, ko sva jo zapuščala petnajst, oktobra jih bo dopolnil štirideset. Tako hitro odplavajo leta.

Slovenian Mission Melbourne

p. Simon Peter Berlec OFM
Mobile: 0455 444 912
Sts. CYRIL and METHODIUS
SLOVENIAN MISSION

Baraga House, 19 A'Beckett Street
PO Box 3200, KEW VIC 3101
Tel.: (03) 9853 7787
E-mail: slomission.melbourne@gmail.com

OKTOBER – MESEC ROŽNEGA VENCA

Katoličani smo v mesecu oktobru, ki ga obhajamo kot mesec rožnega venca, še posebej povabljeni k redni molitvi te starodavne molitve.

Molitev rožnega venca je ponavljajoča se molitev, ob kateri se poglobljamo v samo skrivnost Božje navzočnosti v našem življenju. Prvotnim trem temeljnim delom – veseli, žalostni in častitljivi – je papež Janez Pavel II. dodal še svetli del rožnega venca.

Kako moliti rožni venec? Najprej: vzemimo ga kot počitek in ne kot dodatno opravilo. Ponavljane besede so tudi Božja beseda in delujejo same po sebi. Ne obremenjujmo se s tem, da nismo vedno zbrani. Srce, telo ponavljata, misli pa krožijo, in s tem ni nič narobe. Zbranost in umirjenost prideta sčasoma. Ostanimo preprosti. Ni pomembno, kako na zunaj delujemo, s kakšnim glasom molimo. Pomembno je, da med molitvijo nismo pozorni nase, temveč odprti do drugega. To pomeni moliti s srcem. Tudi če ne povemo posebnega namena, molitev deluje. Bog jo vedno »uporabi« za svoje namene.

Skrivnost lahko napovemo samo na začetku desetke, lahko pri vsaki zdravamariji. Oboje je pravilno. Bolj kot sledenje besedam v mislih je pomembno, da drug drugega slišimo, se prilagodimo in molimo drug z drugim. Pretirana počasnost ali hitenje nista dobra. Ko

smo v avtu, pri delu, v čakalni vrsti ... lahko molimo rožni venec »brez reda«, tako, da samo ponavljamo v mislih ali polglasno Zdrava Marija ... Taka molitev med naporom dneva obrodi velike sadove.

Molitev rožnega venca začnemo s križem. Nato molimo Vero.

Verujem v Boga Očeta vseмогоčnega, stvarnika nebes in zemlje. In v Jezusa Kristusa, Sina njegovega edinega, Gospoda našega; ki je bil spočet od Svete-

ga Duha, rojen iz Marije Device; trpel pod Poncijem Pilatom, križan bil, umrl in bil v grob položen; šel pred pekel, tretji dan od mrtvih vstal; šel v nebese; sedi na desnici Boga Očeta vseмогоčnega; od ondod bo prišel soditi žive in mrtve. Verujem v Svetega Duha; sveto katoliško Cerkev, občestvo svetnikov; odpuščanje grehov; vstajenje mesa in večno življenje. Amen.

VESELI DEL (ponedeljek in sobota)

Očenaš. Trikrat Zdrava Marija s prošnjami:

1. ki nam poživi vero; 2. ki nam utrdi upanje; 3. ki nam vžgi ljubezen.
 Očenaš. Desetkrat Zdrava Marija. Slava Očetu, s skrivnostmi:

1. ki si ga Devica od Svetega Duha spočela
 2. ki si ga Devica v obiskovanju Elizabete nosila
 3. ki si ga Devica rodila
 4. ki si ga Devica v templju darovala
 5. ki si ga Devica v templju našla

SVETLI DEL (četrtek)

Očenaš. Trikrat Zdrava Marija s prošnjami:

1. ki nam daj duha pokorščine; 2. ki nam daj srečo uboštva; 3. ki nam podeli milost čistosti. Očenaš. Desetkrat Zdrava Marija. Slava Očetu, s skrivnostmi:

1. ki je bil krščen v Jordanu
 2. ki je v Kani naredil prvi čudež
 3. ki je oznanjal božje kraljestvo
 4. ki je na gori razodel svoje veličastvo
 5. ki je postavil sveto evharistijo

ŽALOSTNI DEL (torek in petek)

Očenaš. Trikrat Zdrava Marija s prošnjami:

1. ki nam utrdi spomin; 2. ki nam razsvetli pamet; 3. ki nam omeči voljo. Očenaš. Desetkrat Zdrava Marija. Slava Očetu, s skrivnostmi:

1. ki je za nas krvavi pot potil
 2. ki je za nas bičan bil
 3. ki je za nas s trnjem kronan bil
 4. ki je za nas težki križ nesel
 5. ki je za nas križan bil

ČASTITLJIVI DEL (sreda in nedelja)

Očenaš. Trikrat Zdrava Marija s prošnjami:

1. ki nam vodi naše misli; 2. ki nam vodi naše besede; 3. ki nam vodi naša dejanja. Očenaš. Desetkrat Zdrava Marija. Slava Očetu, s skrivnostmi:

1. ki je od mrtvih vstal
 2. ki je v nebese šel
 3. ki je Svetega Duha poslal
 4. ki je tebe, Devica, v nebese vzel
 5. ki je tebe, Devica, v nebesih kronal

Po vsaki desetki (Zdrava Marija) za Slava Očetu dodamo še:

O Jezus, odpusti nam naše grehe, obvaruj nas peklenškega ognja in privedi v nebese vse duše, posebno še tiste, ki so najbolj potrebne tvojega usmiljenja. Po dnevih molimo: veseli del v ponedeljek in soboto, svetli v četrtek, žalostni v torek in petek, častitljivi v sredo in nedeljo. Lahko izberemo tudi drugače, zlasti v svetih časih.

V nedeljo, 26. julija, ko smo se spominjali Marijinih staršev sv. Joahima in sv. Ane, je pred 29-imi leti Gospodar življenja k sebi poklical p. Bazilija

Valentina. S hvaležnostjo smo se ga spomnili pri maši ob 10. uri. Ob tej priložnosti izrekam iskreno zahvalo članicam Društva sv. Eme, ki vsak mesec darujejo za mašo za pokojnega patra, za sestre ter za žive in pokojne članice Društva sv. Eme.

Na to nedeljo smo se že šesto leto z veseljem spominjali naših starih staršev in ostarelih. Sveti oče je za šesti svetovni dan izbral temo: »Jaz te ne pozabim« (Iz 49,15). Papež je med drugim zapisal: »Obhajanje Svetovnega dneva starih staršev in ostarelih je priložnost, da ponovno odkrijemo, da je Cerkev poklicana biti mati vseh in da se v vsa-

ki starosti lahko odkrijemo kot Božji sinovi in hčere.«
Letošnjo molitev za svetovni dan starih staršev in starejših zaznamuje zaupanje v Božjo bližino in nežnost:

*Sveti oče,
Ti bediš nad vsakim človekom,
pazi tudi name, ker sem star.
Razodel si mi svoje ime v Kristusu,
in moja slabotnost Ti ni vzela poguma.
Nežno me držiš v svojem naročju,
in božaš moje gube.
Nikoli me ne boš pozabil! (prim. Iz 49,15).
Daj, da se ne bom bal svoje slabosti;
pomagaj mi, da se jo bom naučil ljubiti,
tako kot jo ljubiš Ti.
Pomagaj mi,
da se jo bom naučil poslušati,
tako kot jo poslušáš Ti.
Pomagaj mi, da jo bom objel,
tako kot si se odločil Ti –
ki si se, čeprav vsemogočen,
oblekel v ponižnost.
Naj staranje odlušči vso ošabnost
in vse delitve,
da bomo ta leta lahko živeli
združeni s Teboj.
Ti nas ne boš nikoli pozabil!
(prim. Iz 49,15). Amen.*

Osmega avgusta smo obhajali god avstralske svetnice Mary of the Cross MacKillop (15. 1. 1842–8. 8. 1909). Izročitev Materi Božji smo obnovili dan po njenem prazniku, saj sem bil na sam praznik z občestvom v Adelaidi. Marijo smo prosili za pomoč, da bomo v zasebnem in javnem življenju spoštovali moralna načela ter načela pravičnosti, resnice, poštenosti, medsebojnega spoštovanja in osebnega dostojanstva. Praznovanje očetovskega dneva (Father's

Day) smo imeli teden dni pred samim praznikom, ko ga obhajajo v Avstraliji, v nedeljo, 30. avgusta 2026. Hvala učencem Slomškove šole, ki so pod budnim očesom učiteljice Julie

Kure Bogovic in ravnateljice Veronice Smrdel Roberts v dvorani pripravili kratek program za očete. Iskrena zahvala pridnim gospodinjam za dobrote iz domače kuhinje ter Društvu sv. Eme, ki je poskrbelo za njihovo pripravo in pogostitev. Bog povrni.

SLOMŠKOVO NEDELJO bomo obhajali v nedeljo, 20. septembra 2026. Naš bl. škof Anton Martin Slomšek je zapisal: »Za nebesa si nabirajte zakladov! Kar bomo tukaj vsejali, bomo tam vekomaj želi. Kakor staro leto bo minilo naše življenje, dobra dela pa nam bodo ostala.«

OBLETNICO BLAGOSLOVITVE NAŠE CERKVE (58.) bomo obhajali v **nedeljo, 18. oktobra, ob 10. uri**. Prvo slovensko cerkev (kapelo) v Avstraliji je 20. oktobra 1968 blagoslovil tedanji

koprski škof dr. Janez Jenko. Ob tej priložnosti se je zbrala velika množica ljudi, med njimi tudi mnogi, ki se dobro spominjajo zgodovinskega dogodka izpred več kot pol stoletja.

ZAKONSKE JUBILEJE (10, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50, 55, 60 ...) bomo praznovali v **nedeljo, 25. oktobra 2026, ob 10. uri**. Prosim, če sporočite, kdo praznuje, in ne recite: »Saj ni potrebno!« ali pa »Midva ne praznujeva.« Verjemite, praznovati je treba, ker je človek tudi bitje, ki praznuje.

V nedeljo, 1. novembra 2026, bo slovesni praznik VSEH SVETIH. Praznična maša v Kewju bo ob 10. uri. Praznik

usmerja naše misli k nadčasovnim razsežnostim našega bivanja. **Ob 12. uri bodo** molitve za rajne v mavzoleju pokopališča Keilor. **V soboto, 7. novembra ob 11.30,** bodo molitve za rajne na pokopališču Heidelberg.

Naši rajni ne potrebujejo razkazovanja z dragocenim cvetjem in tekmovanja v številu prižganih sveč. To, kar jim resnično koristi, je naša molitev zanje, ki je najvišji izraz naše ljubezni do njih.

***Vsak dan preberi kaj,** česar ne bere nihče drug. Vsak dan razmišljaj o nečem, o čemer ne razmišlja nihče drug. Umu škoduje, če vedno soglašas z drugimi.*

Christopher Morley

Ana Maria, Milena, Anica, Hilda in Teresa

Še naprej Vas prijazno vabim, da se v prihodnosti vsaj kdaj udeležite tudi petkove maše ob 10. uri (am). Ob petkih je tudi več možnosti in časa za pogovor. V nedeljo je res veliko stvari, in včasih se zdi, kot da si nočem vzeti časa za vas ali da vas kar na hitro odpravim. Vesel bom vsakega, ki bo prišel na pogovor med tednom, vsekakor pa vas prosim in vam priporočam, da me pred tem pokličete po telefonu (0455 444 912), da bom doma in ne boste ostali pred zaprtimi vrati. Hvala za Vaše sodelovanje in razumevanje.

Za vse tiste, ki zaradi oddaljenosti, oslabelosti ali drugih vzrokov ne morete priti v cerkev v Kewju, še vedno obstaja možnost spremljanja maše na družbenem omrežju. Prenašamo tako petkovo kot nedeljsko mašo ob 10. uri (am) na naši Facebook strani: Slovenian Mission Melbourne <https://www.facebook.com/slovenianmissionmelbourne>

ODŠLI SO

FRANK (Franc) ŽETKO je umrl v soboto, 11. julija 2026, na svojem domu v Airport Westu. Rodil se je 24. maja 1935 v Dolenji vasi pri Senožečah. Od njega smo se poslovili v sredo, 22. julija 2026, v cerkvi St Christopher's v Airport Westu. Ob 10.30 smo darovali mašo za dušnico, po njej smo ga pokopali na pokopališču Keilor. Že kot majhen otrok je doživel vojne grozote. Skupaj z družino so ga odpeljali v italijansko taborišče v bližini Trsta. Videl je stvari, ki jih noben otrok nikoli ne bi smel videti. Verjetno so ga prav te izkušnje oblikovale v močnega, delavnega in odločnega človeka, kot smo ga vsi poznali. Pri 26. letih je v iskanju boljše prihodnosti odšel v Avstralijo. Po dveh letih je vedel, da je to kraj, kjer si želi zgraditi svoje življenje. Vrnil se je v Slovenijo, spoznal Romano Kos, se vanjo zaljubil in po dveh mesecih sta se poročila. Z ladjo sta odpotovala v Avstralijo, pripravljena, da skupaj začneta novo življenje in raziščeta priložnosti, ki jih je Avstralija takrat nudila. V Avstralijo sta prispela le z enim kovčkom, vendar sta si trdim delom zgradila dom, vzgojila družino, potovala po svetu in postala ponosna stara starša. Vse, kar sta dosegla, sta dosegla skupaj. Ljubezen ju je povezovala 63 let.

Frank je bil tesar, gradbenik in mojster za vse. Gradil je hiše in tovarne ter znal popraviti prav vsako stvar. Ena od stvari, ki jo je prenesel na svoja otroka in vnuke, je bila, da se skoraj vse da popraviti ali zgraditi, če se potrudiš. Ni bilo veliko stvari, ki jih Frank ne bi znal narediti z rokami – bil je zelo spreten in je vedno vedel, kako stvari spraviti

v red. Ena od njegovih življenjskih strasti so bile ure. Že kot fantič se je sam naučil popravljati ure, preprosto tako, da je opazoval delo lokalnega urarja. Skozi leta so mu mnogi prijatelji prinašali svoje ure, saj so vedeli, da jih je skoraj vedno uspel spet spraviti v delovanje. Če si nosil novo uro, je rekel: »Daj, da si ogledam tvojo uro.« Frank za seboj pušča zapuščino trdega dela, odločnosti, radodarnosti, radovednosti in ljubezni. Sočutje ženi Romani, sinu Iztoku, hčerki Carmen, vnukinjama Monique in Stephanie ter vnukoma Zacharyju in Jamesu.

KAMICA (Kamila Žele) **SATLER, rojena KODILA**, je umrla v ponedeljek, 13. julija 2026, v Diamond Creek Care Communityju v Diamond Creeku. Rodila se je 4. januarja 1948 v vasi Pečarovci. Od nje smo se poslovili v četrtek, 23. julija 2026 ob 12. uri, v Renowden Chapelu na Springvale Botanical Cemeteryju. Odraščala je v Prekmurju. S 16 leti se je podala v Nemčijo, kjer je delala kot otroška varuška. Kasneje se je zaposlila v gostilni kot natakarica, potem pa kot kuharica. Pri dvajsetih letih je na plesu spoznala Miša in se z njim poročila 3. maja 1968. Po šestih mesecih sta se odločila za odhod v daljno Avstralijo. Nastanitev sta našla v Northcotu. Leta 1971 sta se vrnila v Nemčijo, potem pa leta 1973 spet odšla nazaj v Avstralijo. Živela sta v predelu Melbourne imenovanem Bayswater, kjer sta si zgradila hišo. Leta 1980 sta se preselila v Wantirno, kjer se jima je rodila hčerka Natasha. Ker se je možu zdravje poslabšalo, sta se odločila, da se vrnejo v Slovenijo, v Radence. Kasneje so se vrnili v Avstralijo v Blackburn,

okrožje Melbourne. Januarja 1991 je pri 43 letih postala vdova. Skoraj 20 let je kot kuharica delala v Domu matere Romane. Kmalu po upokojitvi se ji je razvila Alzheimerjeva bolezen, s katero se je borila enajst let. Sočutje hčerki Natashi in prijateljem.

PAOLINA (Pavlina) PODBOJ, rojena KOBAL, je umrla v ponedeljek, 20. julija 2026, v Sunshine Hospitalu v St Albansu. Rodila se je 23. januarja 1925 v vasi Studeno pri Postojni. Od nje smo se poslovili v četrtek, 30. julija 2026, v cerkvi Sacred Heart v St Albansu. Ob 11.30 smo darovali mašo zadušnico, po njej smo jo pokopali na pokopališču Keilor. Sočutje hčerki Lillian, vnukinji Oriani, vnuku Julieniu ter pravnukoma Harrisonu in Theodoru.

MARIJA (Maria) CVETKO, rojena HORVAT, je umrla v sredo, 12. avgusta 2026, v The Royal Melbourne Hospitalu v Parkvillu. Rodila se je 5. septembra 1939 v vasi Zabovci. Od nje smo se poslovili v sredo, 26. avgusta 2026, v naši cerkvi v Kewju. Ob 12. uri smo darovali mašo zadušnico, po njej smo jo pokopali na pokopališču Keilor. V družini je bilo šest otrok. Leta 1960 sta se s fantom Alojzom podala čez mejo v Avstrijo, kjer sta se 22. januarja 1961 poročila v Traiskirchenju blizu Dunaja. Po šestih mesecih bivanja v Avstriji sta se podala proti Avstraliji. Najprej sta nekaj časa preživela v begunskem centru v Bonegilli, od koder sta s pomočjo p. Bazilija odšla v Melbourne. Oba sta se zaposlila v tekstilni industriji v tovarni Kayser v Richmondu. Leta 1963 sta se jima rodila dvojčka Sylvia in John. Kasneje si je Marija poiska-

la delo kot delikatesna prodajalka na Preston, Camberwell in Queen Victoria Marketih. Bila je odlična kuharica. Rada je priskočila na pomoč v kuhinji v Slovenskem klubu Melbourne.

Sočutje možu Alojzu, hčerki Sylvii, sinu Johnu, vnukinji Ebony, vnuku Clancyju, bratoma Ivanu in Konradu v Avstraliji, ter sestri Ivanki v Sloveniji.

RUSSELL ALLEN je umrl v petek, 14. avgusta 2026 v Epworth Hospitalu v Richmondu. Rodil se je 26. junija 1962 v Melbourne. Od njega smo se poslovili v torek, 25. avgusta 2026, v naši cerkvi v Kewju. Ob 10. uri smo darovali mašo zadušnico. Ob 12.30 smo ga pokopali

na pokopališču Yan Yean v Yan Yeanu (Whittlesea). Sočutje ženi Sonji, hčerki Sheree, sinu Rodneyju, vnukinji Lilly ter bratom Bruceu, Stevu in Geofeu.

Ivan in Frančeska Deželak sta uredništvu sporočila:

MARIJA VODUŠEK, rojena GODLER, je umrla v petek, 21. avgusta 2026, v Karana Aged Caru v Yarrowongi. Rodila se je 19. januarja 1942 na Poljskem. Od nje so se poslovili v ponedeljek, 31. avgusta 2026 ob 11. uri, v cerkvi Srca Jezusovega v Yarrowongi. Po maši so jo pokopali na Yarrowonga Lawn Cemeteryju v Yarrowongi.

Edvard Kocbek
(27. 9. 1904–3. 11. 1981)

BELOKRANJSKA

Čar noči zanaša
zmučena telesa,
legel sem pijan
pod breskova drevesa.

Bose šume slišim
v mesečinski trati,
Mars in Venera sta
prišla v goste hkrati.

Kruh in vino jemljem,
tiho jima pojem,
klijem v dobri zemlji,
zemlja v srcu mojem.

Ko nebo z globino
trtam se primakne,
težka dojka lune
ust se mi dotakne.

Alojz in Pavlina Grlj

Iva Logar, 94 let

Mario in Civita Štolfa
ter Jože in Danila Štolfa

Janko in Milica Dular

Rozalija Pirc, 90 let

Meta Lenarčič

Teresa Sycamore, 75 let

Marija Logondar

Slovenian Mission Sydney

ST. RAPHAEL'S SLOVENIAN MISSION
p. Darko Žnidaršič OFM
313 Merrylands Road, PO Box 280
MERRYLANDS NSW 2160
Tel.: (02) 9637 7147
Mobile: 0409 074 760
Fax: (02) 9682 7692
Mail: slomission.sydney@gmail.com

»Z BOGOM, DOBRI LJUDJE!«

Dragi rojaki, čas nezadržno teče in izpolnjuje se lepih in težkih enaindvajset let, ki sem jih daroval Vam v naši prostrani deželi. Po odločitvi provinciala p. dr. Christiana Gostečnika in provincialnega vodstva 2. junija 2026 se na našo žegnanjsko nedeljo, 27. septembra, poslavljam od Vas in Avstralije in oktobra začnem novo službo v Kamniku, v Sloveniji, kjer bom kot predstojnik nasledil našega dobrega starega znanca, patra Cirila. P. Ciril se je odpovedal službi predstojnika v Kamniku iz zdravstvenih razlogov in je nastavljen na Kostanjevico pri Gorici (Nova Gorica). Naš slovenski misijon v Sydneyju bo soupravljal p. Simon Peter Berlec iz Melbourne. Ker bodo Božje službe in dnevi določeni na novo, Vas prosim, da spremljate objave, sodelujete s patrom Simonom Petrom in mu velikodušno pomagajte. Nič ni za vse, nihče ne zmore vsega, skupaj pa zmoremo več. Želim, da bo tako, saj so živa vera, upanje in ljubezen vedno tiste, ki ostanejo, in mi tisti, ki obrodimo sad, da ostane za zemeljsko in večno življenje. Računal sem, da bom še nekaj časa z

Vami, vsaj še dve leti, kot je bilo najprej določeno, toda mi obračamo, Bog obrne. Ni nam vseč, toda sčasoma spoznamo, kaj je za nekaj dobro. Vsaka odločitev je težka, začetek je težak, ko pa steče, je že bolje. Poskrbimo, da bo naše občestvo res tisto, ki moli, da gremo naproti, saj je to naša odlika vseh teh 75 let, kar smo slovenski bratje frančiškani med Vami. Naš Gospodov vinograd tukaj ima svojo cvetico, svoj čar. Vendar slovenski frančiškani postopoma končujemo naše poslanstvo v Avstraliji, saj nas doma v Sloveniji pri- manjkuje.

Vsem sem iz srca hvaležen za prehojeno pot, ki smo jo utirali skupaj. Nepozabna so bogoslužja, srečanja v Sydneyju, Wollongongu, Canberri, Newcastlu, v Kraljčini deželi. Trikrat sem obiskal rojake na našem daljnem zahodu, v Perthu, WA. Zahvaljujem se Bogu in Vam za molitve, darove, gostoljubje, pozornosti. Za mnoge žrtve, ki so skrite našim očem ali jih večkrat ne opazimo. Bogu hvala in Vam! Vedno bomo v srcu drug z drugim in Bog bo dajal rast. Mi pa sadimo, zalivajmo, delajmo dobro. Hkrati prosim odpuščanja, če sem koga kdaj prizadel, in odpuščam Vam tudi jaz.

Ko boste kaj pripotovali pod rodni krov (kakor kdo more, seveda), pa naredite kdaj lep izlet in dajte dober zgled, obi- čite Kamnik. Lahko takrat, ko boste šli na Brezje, ali skočili kaj v naše prelepe hribe, na Krvavec, v Kamniško Bistrico, v Tuhinjsko dolino, Snovik ali še kam. Zavijte še k nam, in spet bo živo. »Pridite in pogledjte,« je rekel že Jezus, in verjamem, da se nam bo vsem obre- stovalo.

«Gospod naj bo vedno z vami in naj sto- ri, da boste vi vedno z Njim. Amen.» (Sv. Klara) (Moje novomašno geslo v letu sv. Klare, 1994)

Z BOGOM!

P. Darko

MED NAMI JE BILO ...

Zimski meseci so bili v znamenju pospravljanja, mojih zaključkov, ob- novitvenih del in, seveda, duhovniške- ga dela. Od duhovnikov pričakujemo marsikaj, večkrat pa prej vidimo, kaj in kako je kdo obnovil v župniji, cerkvi, na podružnicah. Vendar se takoj spomni- mo, da ni cerkve, narejene z rokami, brez nas – žive Cerkve in brez duhov- nih sadov.

Vlado Kopše

Kapelica med obnovo

Nekaj del sem omenil v prejšnjih *Mis- lih*. Delavci podjetja Emperor Roofing, ki so popravili streho na dvorani in stanovanju, so popravili še nadstrešek nad glavnim vhodom. Steklarja podje- tja CKE in Vesna Kavčič so zamenjali stekla na vhodnih vratih naše cerkve. Na slovenskem pokopališču sv. Rafaela v Rookwoodu obnavljamo kapelico. Vlado Kopše je na novo pobarval ka- pelico, Drago Ostrič pa okrasje iz ko-

Obnovljeni železni okrasji

vanega železa. Sami Elbaghd, mož Zvezdane Lorber, je položil nov kamen (kamen so nam podarili – stone being donated), opravil kamnoseška dela in pritrdil železno okrasje. Mona Goubran je obnovila kapeličine freske. Bog plačaj vsem pridnim!

Olga in Jože Lah ter Mark Stariha so se sestali z delavci, ki urejajo grobove in gredice na pokopališču.

Čakajo nas še nekatere stvari, strešne obrobe nad zakristijo, pisarno in spodnjo sobo za cerkvijo, nadstreški in oba zvonika, kjer sta vrhnja kovinska kvadra pošteno načeta zaradi korozije. Na Rokovo nedeljo, 16. 8., smo po sv. maši odprli delno obnovljeno knjižnico. Po dolgem času imamo spet možnost, da si v hodniku za odrom pogledamo,

izposodimo knjige, da knjige spet dobijo svoje mesto v sodobnem, že skoraj elektronskem svetu in med elektronskimi mediji, ki so nam hitreje pri roki. P. Darko sem ob blagoslovu doživel presenečenje, ko je knjižnica poime-novana kar po meni. »Vox populi« pač. Popolnoma razumem in se Vam iz srca zahvalim. Vendar naj bo najprej

Božja slava in drug drugemu bodimo opora. Naj se lepo zahvalim vsem, ki ste uredili našo knjižnico: Olga in Jože Lah, Mihelca Šušteršič, Mimi de Rooy, Kristina Šuber. Delo še traja in naj bo blagoslovljeno.

Spomnim se dogodka pred leti, ko je še živel p. Valerijan (takrat je bil že v Ljubljani), da je naš rojak predlagal doprnski kip p. Valerijana, ko smo se pogovarjali ob nedeljski kavi. Spomnil sem, da je p. Valerijan še živ, zato počakajmo. Po njegovi smrti leta 2018 pa smo za žegnanje naslednje leto blagoslovili njegov doprnski kip in v novembru na pokopališču relief z njegovo podobo. Obnovljena kapelica pa bo zdaj dobila tabli, na kateri bodo napisani še drugi naši patri in sestre, ki so delovali med nami.

SYDNEY – MERRYLANDS – SV. RAFAEL

Na praznik Marijinega rojstva, 8. 9., bosta sveti maši ob 9.30 dopoldne in ob 6.00 zvečer.

Nedelja, 27. 9.: naša ŽEGNANJSKA – RAFAELOVA nedelja, praznovanje zakonskih jubilejev in poslovilna maša

p. Darka ob 9.30 dopoldne. Zakonski jubilaranti ste vabljeni, da se čimprej prijavite, zlatoporočenci in starejši ste dobrodošli vsako leto po zlati poroki! Nekaj se vas je oglasilo, čakamo še nekatere. Končno se je oglasil mlajši zakonski par. Nič hudega, če je kakšno leto čez obletnico, saj lahko naš ali vaš zgled privabi še koga med nami. Vedno se spomnimo tudi ovdovalih. Naš župnijski dan, ko se bomo zahvalili Gospodu za velike reči, ki nam jih naklanja, naj bo priložnost, da spletemo nove vezi in skujemo nove načrte. Naj nihče ne bo izključen iz našega občestva! Po sv. maši bomo imeli skupno kosilo v dvorani.

V torek, 29. 9., na praznik sv. nadangelov Mihaela, Gabrijela in Rafaela, bo srečanje naše molitvene skupine, ob 10.00 rožni venec in moja zadnja sveta maša pri Sv. Rafaelu ob 10.30 dopoldne. Zvečer ob 8.10 (20.10) pa že poletim iz Sydneyja v Dubaj in naslednji dan popoldne pristanem na Brniku.

Fr Georges Tadourian in p. Darko

WOLLONGONG – FIGTREE – HRVAŠKA CERKEV MARIJE KRALJICE

V septembru bo sv. maša v nedeljo, 13. 9., ob 4.00 popoldne, ko se bom p. Darko

tudi poslovil od Vas, rojakov. To bo tudi zadnja slovenska sv. maša v Wollongongu. Po sv. maši vabljeni na skupno večerjo v German Club, Kembla Grange. Naša slovenska cerkev vseh svetih je bila porušena v drugem tednu julija letos (13.–16. 7.) Ko sem šel naslednji teden na sestanek duhovniškega sveta v Wollongong, sem si ogledal lokacijo in ruševine in srečal moža, ki je bil sin anglikanskega pastorja. Pred več kot 50 leti so stanovali v župnišču, ko je bila cerkev še anglikanska. Slovenski klub Planica je župnišče do lani oddajal v najem. Avgusta, ko sem spet maševal v Figtreeju, so bile ruševine odstranjene in zemljišče nasuto. Novi lastnik na tem kraju načrtuje gradnjo stanovanjskih hiš.

CANBERRA – GARRAN – SV. PETER IN PAVEL

Sv. maša bo v nedeljo, 20. 9., ob 6.00 zvečer. Pri tej sv. maši se bom p. Darko tudi poslovil od Vas, rojakov. Vabim Vas, da pridemo v čimvečjem številu in se zahvalimo Gospodu.

KRALJIČINA DEŽELA – QUEENSLAND

Naša Božja služba bo 2. soboto v septembru, 12. 9., ob 11.00 dopoldne, v Marian Valley, za 17. obletnico blagoslova kapelice. Takrat bo sv. maša v glavnem Marijinem svetišču, od koder bomo po angelovem češčenju šli v procesiji h kapelici Marije Pomagaj in zapeli litanije Matere Božje. Pridite v čim večjem številu, da zapojemo Gospodu iz srca! Pri tej sveti maši se bom p. Darko poslovil od Vas, rojakov, in od lepe Kraljičine dežele. Po naši pobožnosti pri Marijini kapelici gremo na kosilo v Canungro.

Rojake prosim, da organizirate molitveno srečanje za naše pokojne v novembru pri kapelici Marije Pomagaj.

SV. KRST

VERONIKA JANE URBAS, Earlwood, hči Aleksa in Rachel, rojene Keys, rojena 23. 11. 2025 v Randwicku, NSW. Botra sta bila Dylan in Lisa Nott. Canberra – Garran, ACT, cerkev sv. Petra in Pavla, 29. 8. 2026. Čestitamo!

Prosim Vas, da pri pošiljanju pisem za revijo Misli upoštevate številko novega poštnega predala, ki je PO BOX 3200. Naslov in drugo

ostaja kot prej:

Misli

PO BOX 3200

KEW VIC 3101

Hvala za razumevanje.

NAŠI POKOJNI

MARIJA MARTINA HARTLEY, rojena FIDERŠEK, je umrla 29. 5. 2026 v Fairfieldu, NSW (Fairfield West). Rodila se je 11. 11. 1931 v Mariboru. Januarja 1945 je emigrirala v Avstrijo in tri dni pred svojim 19. rojstnim dnevom, 8. 11. 1950, pripotovala v Avstralijo. Zapušča sinove Christopherja, Philipa, Andrewa in hčer Janin, vnuke in pravnuke. Mož John in sin David sta že pokojna. V bolezni je prejela zakramente. Pogrebno sv. mašo zanjo so obhajali v župnijski cerkvi sv. Benedikta v Smithfieldu v petek, 12. 6., na praznik Srca Jezusovega. Pokopana je na pokopališču Pinegrove – Memorial Park. Hvala sinu Chrisu za sporočilo.

FRANC MRAMOR je umrl 1. 7. 2026 v domu starejših Alkira Gardens Nursing Home v Mirandi, NSW. Rodil se je 18. 10. 1933 v Ljubljani kot drugi od sedmih otrok. Mladost je preživel na Rakeku. Izučil se je za električarja. Leta 1953 je emigriral v Italijo in štiri mesece preživel v kampu v Trstu, konec novembra pa se je vkrcal na ladjo Toscana in 2. 2. 1954 priplul v Freemantle, WA. Od tam je šel v Melbourne in naprej v Bonegillo. Delal je v papirnici na Tasmaniji, kasneje v Snowy Mountains in nato v Sydneyju, kjer je bil najdalj zaposlen v CS McCullamsu (pozneje Halmac). Na plesu v klubu Three Swallows Club v Bankstownu je spoznal Frančiško – Francko Flajnik iz Perudine pri Vinici. Dne 18. 4. 1960 sta se poročila v cerkvi sv. Frančiška v Paddingtonu. Franc, Francka in sinovi so bili dejavni v slovenski skupnosti in v naši cerkvi sv. Rafaela; zelo so si pomagali med seboj, bili povezani s sorojaki, patri

in sestrami. Franc se je živo spominjal p. Bernarda, ki ga je vozil z avtomobilom, z njim klepetal dolgo v noč in igral šah. Kot električar je napeljal elektriko v našo novozgrajeno cerkev in prostore, rad pomagal tem in onim rojakom. Sodelovali so pri raznih delih in prireditvah, sinovi so bili ministranti, starejši Franci je tudi glasbenik. Žal je sin Johnny leta 1983 komaj 17-leten utonil pri kopanju. Franc in Francka sta vsako nedeljo prihajala v naš Merrylands, zadnja leta pa sem ju obiskoval, obhajal in mazilil v domu starejših. Franc zapušča sina Francija z ženo Sandro, sina Davida z ženo Sonjo, vnuke Leona, Michaela, Gabriello, Raphaela, ter brate Edija, Johna, Petra in sestro Marico, njihove družine in druge sorodnike. Sestra Tončka je že pokojna, žena Francka je umrla letos, 4. februarja. Pogrebno sv. mašo sem vodil v kapeli Srca Jezusovega na pokopališču Rookwood. Franc in Francka počivata na starem slovenskem pokopališču.

EMIL – MILAN FABJANČIČ je umrl v bolnišnici Braeside v Prairiewoodu, NSW. Rodil se je 21. 2. 1941 v Javorju. Bil je najmlajši od treh otrok. S Karlom Samso sta v Kopru obiskovala obrtno šolo, kjer se je izučil za mizarja. Brat Anton in sestra Marija sta emigrirala v Avstralijo. Emil se jima je pridružil leta 1959. Na plesu v Paddingtonu je spoznal Viktorijo Gregori, Slovenko, doma iz Bazovice pri Trstu. Leta 1964 sta se poročila. Rodila sta se jima sin Boris in hči Sandra. Družina je bila zelo povezana s slovenskimi rojaki, bili so dejavni v slovenski skupnosti, največ na Klubu Triglav, kjer je bil Emil prostovoljec, član pevskega zbora, balinar, nekaj let predsednik balinarskega kluba in svetovalec v klubskem

odboru. Tudi hči Sandra, zet Dušan in vnuka Daniel in Nicole so se radi udeleževali balinarskih in drugih športnih tekmovanj. Oče in nono Emil je bil zelo ponosen nanje in je vse zelo spodbujal. Gotovo pa je družinskih spominov še veliko več in ostajajo nepozabna doživetja. Nekajkrat so obiskali Slovenijo. Emil je imel zelo rad svoje najdražje, skrbel je za domači vrt, prideloval zdravilna zelišča in domače vino in imel vedno pri roki domače žganje ali brinjevec. Tudi od doma, iz Slovenije, ju je vedno prinesel nekaj litrov. Leta 2018 je dobil priznanje Slovenian Outstanding Volunteer Award. Zelo je bil vesel, ko je zmagal na tekmovanju za najboljšo vino na tekmovanju Triglav/Mounties St Martin's Day Homemade Wine Competition.

Žal je žena Viktorija umrla leta 2007. Zadnjih 16 let je Emil živel z Justo Ribič. Rada sta prihajala v družbo na Slovensko društvo in na Klub Triglav, plesala, kuhala, kartala, vrtnarila, potovala, se udeleževala prireditev. Tudi v naši cerkvi sv. Rafaela in v naši dvorani smo Emila vedno srečali navdušenega, kot je znal biti samo on. Doživel je še poroko vnuka Daniela z Madeleine, in letos marca poroko vnukinje Nicole s Corentinom – Cocom. Oba vnuka in sozakonca je imel resnično za svoje. Emil zapušča sina Borisa z ženo Aileen, hčer Sandro z možem Dušanom, vnuke Kierana, Bianco, Daniela z ženo Madelyn, Nicole z možem Corentinom, v Sloveniji pa sestro Nedo in brata Zdravka z družinama. V bolezni je prejel zakramente. Pogrebno sv. mašo smo obhajali v četrtek, 16. 7. 2026, v kapeli Mother of Mercy v Rookwoodu. Skupaj z ženo Viktorijo počivata na slovenskem pokopališču sv. Rafaela v Rookwoodu.

Iz Kraljičine dežele – Queenslanda

Mirko Cuderman

V torek, 28. julija 2026, se je v Sunnybank Sport Clubu odvijal redni letni sestanek z razpravo o celoletnem delovanju Planinke, ki naj bo tudi vodilo za naslednje leto. Društvena tajnica Albina Snell je vsem navzočim poslala obširni zapisnik, ki lepo razloži potek sestanka. Vsi so pozdravili odprto delovanje tedanjega odbora, ki je razvidno v zapisnikih. Pri naslednji točki: volitev novega odbora, so potrdili sedanje odbornike za novo poslovno leto 2026/27. Predsednik Joško Joe Maver, podpredsednica Vilma Celin, tajnica Albina Snell, blagajničarki Slavi Maver in Miriam Klemen. Še naprej jim želimo uspešno delovanje.

Nedavno sem si privoščil daljše potovanje po avstralskih cestah. Na prvi postaji, v Lightning Ridgu, sem se ustavil pri Cilki Žagar. Tam sem dobil klic iz Mildure, da sva dobrodošla v Gerdenovem domu. S Cilko sva se zmenila, da v Milduri obiščeva Jožico Gerden, ki je pred več meseci izgubila dobrega moža Igorja. Pot je bila dolga, toda zanimiva. Vreme je bilo odlično, ceste so v dobrem stanju, časa imava dovolj in nama ni bilo treba hiteti. Veliko zanimivega je za videti na potovanju, saj je Avstralija res lepa in pisana celina. Jožico sva našla pri molitvi rožnega venca. Pridružila sva se, da smo skupaj z njeno hčerko Barbaro dokončali molitev. Jožicina hiša je polna slovenskih motivov in verskih slik, ki jih sama ustvarja. Njen dom je res slovenski, domač in poln zanimivosti. Peljali smo se v njeno župnijsko cerkev v Milduri, kjer stoji veliko kipov raznih svetnikov, ki jih je Jožica umetniško restavriral. Več let je bila zelo aktivna tajnica ASK – do konca te pomembne organizacije. Ogledali smo si tudi tamkajšnje pokopališče in se spomnili na njenega Igorja, ki tam počiva. Hvaležen sem Jožici za topel sprejem in gostoljubnost. Naprej sva jo ubrala skozi Broken Hill, kjer je suša že dalj časa in ni videti zelenja, le rjavo zemljo. Tudi to je zanimiva pot trdega življenja suhe dežele, ki čaka na dež.

Društvo Primož Trubar

V sedanjem času mnoga slovenska društva v Avstraliji zapirajo svoje domove in dvorane, ker mlajša generacija večinoma ne sledi starejši, ki je gradila slovenska društvena poslopja. Zato smo bili tudi v Planinki zaradi finančnih stroškov, plačevanja občinskih davkov in zavarovalnine prisiljeni po 70-ih letih zapreti vrata.

V Kraljičini deželi v Queenslandu pa sem opazil, da se stvari spreminjajo. Na povabilo bivše slovenske konzulke Nevenke Golc-Clarke sem se udeležil ustanovnega sestanka novega društva, poimenovanega po Primožu Trubarju, ki je leta 1550 izdal prvo tiskano knjigo v slovenskem jeziku. Sestanek sedemnajstih navdušenih rojakov je potekal v angleščini. Zbrani smo se odločili za ime: Trubarjevo društvo slovenske besede in kulture Avstralija ali po angleško – ker bo društvo registrirano v Queenslandu – TRUBAR Association for the Slovenian Word and Culture in Australia Inc.

Namen društva je organiziranje dogodkov in ohranjanje in promocija slovenskega jezika in kulture v Avstraliji, vključno s poučevanjem slovenščine. Drugi namen je tudi krepitev kulturnega dialoga med Avstralijo in Slovenijo in navzočnost na raznih dogodkih, kjer bi društvo lahko promoviralo slovensko kulturo in hkrati ozaveščalo avstralsko skupnost o tem, kako so Slovenci bogatili avstralsko skupnost v preteklosti, kako jo bogatijo zdaj in kako jo lahko tudi v prihodnje. Ideje so bile soglasno sprejete.

Prvi sedemčlanski odbor sestavljajo: predsednica Nevenka Golc-Clarke, tajnica Bojana Živec, blagajničarka Jana Solinc, in odborniki Daniel Šmon, Vilma Alley, Tracey Santa in Daniela Jones.

Na sestanku smo tudi že razpravljali o prvem dogodku, ki ga načrtujemo za konec oktobra. Na njem naj bi obeležili Trubarja kot del reformacije, ki jo praznujemo 31. oktobra; Rudolfa Maistra, ki ga praznujemo 23. novembra; dan vseh svetih (1. november) in martinovanje.

Društvo ima 19 ustanovnih članov, skupaj z družinami pa že okoli 40.

VAŠI DAROVI

ZA BERNARDOV SKLAD: 440 \$: ASA. **90 \$:** Jože Deklev, Dragica Šiftar. **50 \$:** Nives Kocjančič. **40 \$:** Karolina Čebokli. **30 \$:** Bernardka Telich, Marijan in Franka Saksida. **20 \$:** Jože Iskra, Virgil Ferfolja, Afra Trebše. **10 \$:** Alojz in Iva Jerič, Ivanka Bajt. **5 \$:** Anne Jaksetič.

ZA P. PEDRA OPEKO: 500 \$: N/N.

Srečanje vseh generacij slovenske skupnosti v Klubu Triglav

V nedeljo, 16. avgusta, je na srečanje prišlo lepo število gostov iz prve, druge, tretje in že četrte generacije slovenske skupnosti, kar je bilo zaradi slabega zimskega vremena še posebej razveseljivo. Letos je bilo žal že precej opazno, da je prva generacija v zatonu. Za njih lahko rečemo, da so pionirji vsega. Na višku svojih moči so gradili, ustvarjali, ohranjali in vzgajali svoje potomce, da bo njihovo življenje lažje, ustvarjalno in plodno.

Sinovi in hčere druge generacije so na srečanje pripeljali svoje starše, kar daje upanje, da bo slovenska kulturna dediščina preživela in ne bo nikoli pozabljena.

Ob zvokih znanega ansambla Štefana Šerneka mlajšega, in kosilu, ki je med drugim ponudilo tudi nekaj bolj domačega, je popoldne potekalo v znamenju velike družine, vse generacije pa so bile veselo razpoložene in so se dobro zabavale.

Letošnjo prireditev Srečanje vseh generacij je odbor kluba povezal s posaditvijo nove mlade oljke, znane kot drevo miru. Prva oljka, ki smo jo posadili pred 53 leti, se je klub prizadevanjem, da jo ohranimo in obdržimo pri življenju, začela poslavlјati. Kot da je hotela reči: »Z vami sem šla 53 let skozi težke in lepe čase, zdaj je čas, da se upokojim.

Januarja leta 1973 nas je na povabilo članov Kluba Triglav obiskal škof dr. Stanislav Lenič, ki je z domoljubnimi besedami pozdravil navzoče, daroval mašo, blagoslovil zemljišče in zasadil oljko z besedami, da naj požene močne korenine, ki bodo povezovalе staro z novo domovino. Posajena oljka je v svojem 53-letnem življenju povezovalje opravljala vse do dne, ko jo je zamenjala njena naslednica, ki jo je v upanju, da bo ob Cankarjevem spomeniku nadaljevala poslanstvo svoje predhodnice in bila v ponos naslednjim generacijam slovenske skupnosti, blagoslovil pater Darko Žnidaršič, OFM.

JORDAN COVICH

Slovenian Community Service Award

Jordan Covich's passion for Slovenian culture is at the heart of his contribution to the community. He completed his secondary education at St Augustine's College Brookvale before studying Communications and Media at the University of Notre Dame.

As a child, he attended Slovenian school at St Raphael's Merrylands, building a strong connection to his heritage that has been deeply influenced by the lifelong involvement of his grandparents, Alojz and Jerica Grzelj.

Jordan is a natural connector who brings people together with ease. He actively embraces Slovenian culture through language, food, music and community life, from speaking with his grandmother to enjoying VOSA radio. Attending "Dobrodosli Doma" in 2025 deepened his understanding of Slovenia and strengthened his connection to family, friends and culture.

Starting with his position for the Committee of Club Triglav Mounties in 2021, Jordan has played an active role in organising social activities and supporting major community events, including the 30th Anniversary of Slovenian Independence, the Club Triglav Mounties 50th Anniversary presentation, and VOSA Radio celebrations. He has also provided technical support for live-streamed events and represented the community through photography, public relations and creative content across NSW.

In 2025, Jordan took on the important role of Media and Communications Coordinator for VOSA Sydney, continuing the email communications previously led by the late Martha Magajna. With support from the VOSA team and broader community, he established a weekly email newsletter that has strengthened communication across our community.

This role requires several hours of work each week, and Jordan consistently goes above and beyond to ensure each newsletter is clear, engaging and informative. He also manages the VOSA Sydney Facebook page, contributes creative ideas, and produces digital content that helps keep community events visible, connected and well supported.

Jordan embodies the message of Luca Doncic, *"To succeed you have to believe in something with such passion that it becomes a reality."* Through his energy, creativity and cultural pride, he continues to make a meaningful contribution to the Slovenian community.

RAZMIŠLJANJA

Cilka Žagar

Misli

Slovenci, raztreseni po svetu in zgodovini, smo kot male, neopazne divje rožice, dokler nas p. Simon Peter ne poveže z Marijo Pomagaj v šopek *Misli* in vsakega od nas vstavi v prazen delček mozaika, da tako Slovenci po svetu ustvarimo veselo živo sliko. Od Danice Petrič do Srečka Kosovela, od Katarine Mahnič do patra Bazilija in Lojzeta Peterleta, Lentija in Janeza Janše – vsi oživijo in postanejo del naše slike in življenja. Skupaj praznujemo in hvalimo Boga, ker smo, in smo veseli, da smo.

V *Mislih* so zapisani mejniki naših poti in praznovanj.

Praznujem rojstni dan

Hvala Bogu, da so več ali manj vsi moji prijatelji v nebesih, saj so bili dobri ljudje. Čakajo me, da bomo obujali spomine na srečne dni, ko smo se skupaj družili na Zemlji. Vsak dan se opomnim, kako zelo sem srečna. Imam vse, kar potrebujem. Res smo daleč eden od drugega, a vsi smo na isti poti. In čeprav so poti dolge, se redno srečujemo po telefonu in si voščimo srečo. Srečna sta oba – tisti, ki ljubezen deli in tisti, ki jo dobi. Kdor se jezi in hrani zamere, se mi smili, ker sam pije strup sovraštva, ko želi sovražnikom, da bi se zastrupili.

Za rojstne dneve so zdaj pri mizi mladi. Sedeminosemdeset let je že kar velik uspeh. Nič me ne boli, sem brez skrbi, imam ljudi, ki so me pripravljeni obiskati. Le kaj naj si še želim za rojstni dan.

Kakor tudi mi odpuščamo

V otroških letih so me starši učili moliti. Te molitve so mi pomagale v vseh stiskah, ker sem verjela, da poznam prave besede, ki jih Bog sliši, razume in usliši.

Očenaš je bil seveda glavna molitev in smo ga ponavljali redno in s prepričanjem. Zdaj imam neposredno zvezo z Bogom in se razumeva z navadnimi besedami. Bog me razume celo brez besed. Ko se mi zapletejo načrti, mu preprosto rečem, naj uredi po svoji volji. Saj sem vendar molila: Zgodi se tvoja volja, kakor v nebesih, tako na zemlji.

Ljudje tudi molijo: Odpusti nam, kakor tudi mi odpuščamo. Bog ne daj, da bi Bog odpuščal, kot mi odpuščamo. Mi ne odpuščamo, mi se maščujemo.

Dragica se mi je hotela prikupiti in je rekla: »Marta je na bazenu govorila, da si ti lažna prijateljica. Jaz pa sem ji pred vsemi povedala, da si ti najboljša prijateljica, kar jih imamo.«

Marta me je nekoč prosila, da bi stanovala pri meni, ker je osamljena, ko pride sem na počitnice. Nisem je sprejela, čeprav mi je bilo žal zanjo. Maščevala se mi je s tem, da je Dragici rekla, da nisem resnično dobra. Saj vem, da nisem. Najprej sem pomislila na svoje ugodje in ne na njeno osamljenost.

Kolikokrat na dan se tudi jaz maščujem svojim prijateljicam? Sebičnost vsi poznamo, vendar jo ponavadi pripišemo drugim, ne sebi. Vem, da sem zelo sebična. Vsak načrt presojam po tem, če je dober zame. Ugibam celo, če mi bo mogoče v bodočnosti škodilo, če sem naredila kaj dobrega.

Kako naj rečem Bogu, ki vse vidi in vse ve, da odpuščam tako kot on.

Bruno v svojem očesu je težko odstraniti, ker grehe drugih ljudi vidim bolj očitno kot moje.

Spomnim se nasveta: *Če hočeš najti dobrega človeka, se poglej v ogledalo. Če hočeš najti slabega človeka, še enkrat poglej v ogledalo.* Seveda nimam vedno ogledala pri roki, da bi videla svoje pomanjkljivosti.

Monokultura ali multikultura

Všeč mi je molitev v *Mislih*, ki pravi: *Jezus, nauči me ljubiti in sprejeti ljudi takšne, kakršni so.*

Vsak po svoje Boga moli, so včasih rekli, danes pa se veliko govori o različnih kulturah. H kulturi smo šteli predvsem glasbo, književnost, umetnost itd. Danes je kultura preprosto način življenja in dediščina, ki jo prenašamo iz roda v rod. Seveda smo rasli v različnih tradicijah in jezikih, verovanjih in vrednotenjih.

Uskladiti vse te različne kulture v složno skupnost ni lahko. Mogoče bi bilo tudi dolgčas, če bi vsi mislili in delali po istem receptu.

Patricia mi je svetovala, naj povabim prijateljico, da bi živela z menoj in mi pomagala. Imam dosti prostora in tudi dela. Trenutno se veliko govori o sožitju in sobivanju. Bi bila moja sostanovalka zadovoljna z mojim načinom življenja, z mojo kuhinjo, čiščenjem, vrtnarjenjem, praznovanji itd? Bom jaz srečnejša, če bom imela stalno družbo in se bom morala prilagajati njenemu načinu življenja? Verjetno bi bilo nekaj časa zanimivo jesti drugačno hrano in poslušati njene spomine, a zavedam se, da mi gredo nekatere tuje kulture celo rahlo na živce. Skušam jih razumeti in pokazati spoštovanje in razumevanje, a vse to zahteva veliko truda in potrpežljivosti.

Opazujem društva, v katerih so ljudi, ki imajo sicer iste cilje in podobno kulturo, pa se pogosto razidejo, ker ne morejo uskladiti svojih načrtov in življenjskega sloga.

»Taki smo Slovenci, samo prepiramo se,« se je potožil Slovenec, ki se ne strinja z vodstvom svojega slovenskega društva.

»Se mi zdi, da smo ljudje taki, ne glede na narodnost,« pripomnim.

»Njej sta pomembni samo njena slava in čast,« pravi Tina o predsednici našega multikulturnega društva Arts and Crafts.

Svet je vedno bolj povezan in mešan. Hočeš nočeš se soočamo z drugačnimi kulturami in različnim znanjem in pripravljenostjo, da potrpite in se prilagodimo. Multikultura je tu in ne moremo se ji več izogniti. Dobri stari časi vaše kulture so minili.

Verjetno bom ostala doma kar sama in si privoščila samo začasno družbo prijateljic.

Ljudje praznujemo različne družinske, narodne, cerkvene in politične obletnice. Radi bi bili razumevajoči do drugih, vendar smo tudi patriotski in skušamo drugim vsiliti svoj način življenja.

»Življenje je tekma,« se oglasi Paul.

»Trenutno je nogomet edino, kar nas zanima. Celo na vojne smo pozabili,« soglaša Peter.

Zdaj Španci praznujejo zmago.

Vsi priseljenci smo iskali pravičnejši in bogatejši svet. Američane imajo za najbolj domoljuben narod, čeprav so to ljudje, ki prihajajo z vsega sveta. Vsi so iskali svobodo in priložnost za boljše življenje. Zgražamo se nad Paulino, ki pravi, da je multikultura zanetila prepir v svetu. Trenutno opevajo nogometne uspehe in patriotski zmagujoči narodi praznujejo. Vsaka zmaga pa ima za posledico poraz nasprotnika.

»Jaz mislim, da Bog že ve, kaj je prav,« zaključi Marie.

Za dobro sožitje je potrebno medsebojno spoštovanje in pripravljenost za sodelovanje. Sprejemati moramo razlike in najti, kaj imamo skupnega.

»Moč sožitja je v tem, da znajo ljudje kljub razlikam živeti in reševati skupne težave s spoštovanjem in potrpljenjem,« je zaključila Marie.

Saj nič ni po sebi ne dobrega ne slabega, mišljenje šele ga naredi takšnega

Nothing is good or bad, but our thinking makes it so. Rada berem Shakespeara in ta njegov citat mi res da misliti.

V Queensland parku sem videla plakat. Na sliki je bil velik kup gnoja in na njem polno muh. Spodaj je pisalo: *Milijoni muh se ne morejo zmotiti.*

Še dobro, da je to bila samo slika, ker drugače bi smrdelo. Pomislila sem, da bi moje lepe rože bujno zacvetele, če bi ta gnoj potresla okrog njih.

Pred pekarno je razcapan, umazan, pijan in lačen človek gledal pecivo. Vstopil je in vzel, kar mu je bilo všeč. Pek ga je opomnil, da mora plačati, toda človek ni imel denarja. Začela sta se pretepati.

V mojem knjižnem krožku večkrat govorimo o tem, kaj je prav in kaj ni. Jaz ponavadi trdim, da je bolj pomembno to, kar verjamemo, kot to, kar res drži.

Vsak ima namreč svojo resnico in se ravna po njej.

»To je religija,« pravi Carol, ki je alergična na Budo in vero.

»Religija je samo nadzor nad ljudmi,« ji pomaga Helena.

»Se ti zdi, da bi bilo bolje brez nadzora?« vprašam.

»Jaz ne priznam nobenega nadzora,« pove Carol.

»Ali voziš avto po levi ali po desni strani?« vprašam.

»Za prometno varnost potrebujemo pravila,« pravi Paul.

»Za vse imamo pravila,« pravi Mary.

»Če ne bi imeli pravil, bi se pobili med seboj,« reče Paul.

»Jaz bi ukinila vse religije,« pravi Carol.

»Zakaj?« vprašam.

»Religija te uči, kaj moraš verjeti in delati,« pravi Carol.

»Tudi policija in politični sistemi ti določajo, kako moraš živeti. Ljudje izberejo predstavnike, ki postavijo zakone, po katerih moramo delati.«

»Jaz bi vse te nadzornike in religije ukinila,« Carol najde rešitev.

»Če se ne bi držali enotnih pravil, bi bilo nevarno stopiti na cesto,« modruje Marie.

»Dovolj imam te religije,« je rekla Carol in začela brskati po knjigah. »Samo resnico hočem,« je še dodala.

»Mislim, da vsi iščemo resnico, a jo je vedno težje najti,« zaključi Dudley.

Spremembe

Naši voditelji obljublajo spremembe in mi čakamo izpolnitev njihovih obljub. In res se je v zadnjem stoletju vse spremenilo. Tisočletja smo se, vsaj na zahodu, več ali manj držali desetih božjih zapovedi in upali, da bo vse v redu. Oblasti in zakoni so bili osnovani na podlagi teh zapovedi.

Četrta božja zapoved je bila znana predvsem otrokom. *Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel in ti bo dobro na zemlji.* To zapoved smo poslušno ubogali in se po njej ravnali tudi v odnosu z drugimi starejšimi ljudmi, voditelji in varuhi. Ljudje pa so hoteli spremembe. Želeli so zaščititi otroke pred odraslimi, ki morda res niso bili vredni spoštovanja. V moji dolgi šolski praksi so se tudi navodila učiteljem spremenila. Odpadli sta moralna in verska vzgoja. Prenehali smo moliti, da ne bi užalili drugače vernih. Tudi himno smo opustili. Dovoljeno nam je bilo učiti otroke o tem, kaj različni narodi in posamezniki verujejo, nismo pa jih smeli uvajati v določeno vero.

Od 2. septembra 1990 je začela veljati mednarodna konvencija o pravicah otrok. Veliko več se piše in govori o pravicah otrok, vendar se sprašujemo, ali so te spremembe prinesle zaželene rezultate. Vedno več je nasilja v družini in vedno več je pritožb in obtožb. V statistikah kriminoloških študij sem videla, da ženske niso bile nasilne in krute. Tudi otroci niso pobijali ljudi. Zdaj pa so napadi mladostnikov v novicah vsak dan.

Otroci postanejo starši, in tako se ta nova kultura predaja iz roda v rod.

»Nihče več ne ve, kaj je prav in kaj ni,« je rekel Dudley.

»Otrok zdaj lahko udari učitelja, učitelj pa ga ne sme kaznovati ali užaliti,« pravi Tereza, ki je učiteljica.

»Počakati moramo, da bo otrok star 18 let, in bo lahko sam presodil, kaj je prav in kaj ni,« se oglasi Marija.

»Takrat bo otrok že lahko v zaporu ali poboljševalnici,« doda Tomaž.

»Bral sem knjigo ameriškega psihologa/psihiatra Jordana Petersona, ki pravi, da je dolžnost staršev, da z disciplino vzgojijo otroka tako, da bo dobrodošel v vsaki družbi in ga bodo imeli ljudje radi,« pove Štefan.

»Starši so krivi, da je toliko kriminala, ker ne vzgajajo več otrok,« pove Tone.

Veliko bolj preprosto je prezreti neprimerno vedenje, kot pa izvajati disciplinske postopke, zaradi katerih lahko pridete navzkriž s konvencijo o pravici otrok.

Starši, učitelji in policija se enostavno obrnejo proč, če vidijo kaj neprimernega. Policija se odzove samo, kadar lahko zaračunava kazni na mestu. To novo kulturo zdaj mi posredujemo prihodnjim rodovom, potem pa se čudimo, ker se čutimo nemočni in ogroženi. Potrebujemo spremembe. Ne smemo več niti kritizirati slabega vedenja, ker bi lahko bili ljudje prizadeti in užaljeni.

Naprodaj

Dominik je napisal oglas, da prodaja svoj kamp za 5000 dolarjev. Že čez nekaj minut pride kupec in reče, da bo kupil kamp, če Dominik lahko dva tedna počaka na denar. Dominik se je strinjal s kupcem. To sem povedala Štefanu in Marjanu. Štefan je šel k Dominiku in mu za kamp ponudil petnajst tisoč. Dominik je povedal,

da je že obljubil nekemu, da mu ga bo prodal za pet tisoč. »Saj mu lahko poveš da je prodan, ker ni še nič plačal ali podpisal,« je rekel Štefan.

»Ampak jaz ne vem, kako mu je ime in kje živi, zato mu tega ne morem povedati,« je rekel Dominik.

Marjan je Dominiku za kamp ponudil dvajset tisoč, pa je Dominik odklonil, ker je obljubil nekemu tujcu, da mu ga bo prodal za pet. Marjan in Štefan sta menila, da je Dominik neumen, ker čaka tega tujca.

»Saj je kamp vendar naprodaj,« je rekel Štefan.

»Vse je naprodaj in na voljo najboljšemu kupcu,« pomaga Štefanova žena Tončka.

»V vrtcu sem imela dobro službo. Pazila sem otroke, ko mi je neka stranka ponudila stanovanje in višjo plačo, če se priselim k njim in pazim na njihove otroke. Seveda sem sprejela to ponudbo,« je povedala Vesna.

»Vsi smo naprodaj najboljšemu ponudniku,« se strinja Tončka.

»Eni prodajamo ročno delo, drugi fizično delo ali svojo pamet,« soglaša Vesna.

»Jaz ne prodam svoje besede,« zatrdi Dominik.

»Tudi mene ni denar nikdar zanimal,« mu pomaga prijateljica Mojca.

Kdo ima prav?

»Jaz bi prej prodal prijatelju kot tujcu,« pravi Štefan. »Imel sem lepo sliko, ki jo je hotel nekdo kupiti, pa sem jo rajši prodal Dragici, ker mi je spekla torto.«

»Prodal si jo boljšemu kupcu,« doda Vesna.

»Prijateljici,« jo popravi Štefan.

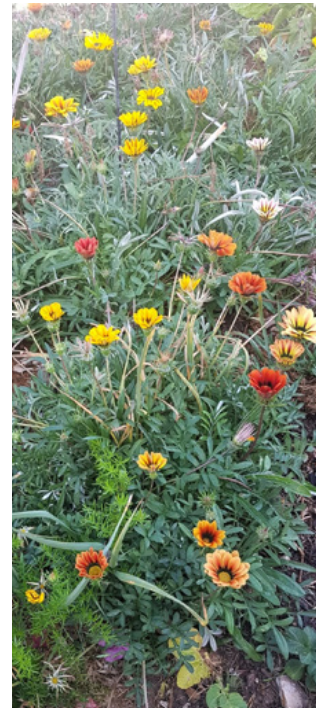
Avtonomni živčni sistem

Zadnje čase se prijatelji srečujemo pri zdravniku in na pogrebih. Zdravniki me pošiljajo na slikanje, da bi videli, kako deluje moj avtonomni živčni sistem, ki dela brez moje in zdravnikove pomoči.

Še dobro, da Bog ureja te stvari in pošilja navodila naravnost mojemu živčnemu sistemu, da ta poskrbi, kaj moram jesti in koliko moram delati.

Če slučajno kdo ne verjame v čudeže, naj pride na moj vrt. Vsaka ptica ve, kaj je užitno in zdravo zanjo. Vsaka žival tudi ve, kako hraniti in vzgajati mladiče brez šol in knjig.

Vse to je onkraj mojega razumevanja, zato vem, da Bog dela čudeže.

Srečko Kosovel (5)

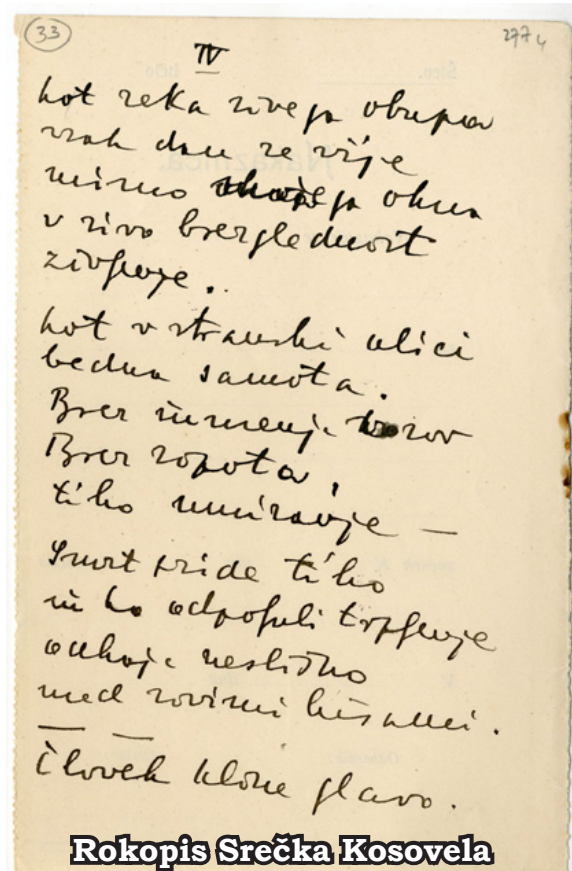
Nekdo me je vprašal: Ali imaš dušo? Rekel sem mu, da jo imam. Rekel sem mu, da verujem v njeno večnost in v njeno lepoto. Toda vprašal me je nadalje: Ali ima žival dušo? In odvrnil sem mu, da jo ima. A on dalje: Ali ima drevo dušo? In zopet sem mu odvrnil, da jo ima. Ujezil se je in me v jezi vprašal: Tudi kamen? In ko sem mu odvrnil, da jo ima, se je obrnil od mene.

Kako čudni so včasih ljudje! Ko jim pravim, da sta veselje in vesoljna duša kakor nebo in morje, ki se zrcalita drug v drugem, verujejo. Ko jim pravim, da ima vsak pojav svoj sijaj v vesoljnem lesketanju duše, ne verjamejo, in včasih je vendar res, da ima kamen lepšo dušo kakor ljudje.

Srečko Kosovel: Kozmično življenje, Pesmi v prozi

V Sloveniji je letošnje leto razglašeno za Kosovelovo, saj smo maja obeležili 100-letnico smrti tega pomembnega slovenskega pesnika, genialnega mladeniča, ki je umrl star komaj 22 let. Pa vendar je poleg pesmi, po katerih je najbolj znan, pisal tudi prozo – misli, eseje, pisma, pesmi v prozi, kratke črtice ... Slovenski literarni zgodovinar Anton Ocvirk je v opombah k Zbranemu delu Srečka Kosovela o njegovem pripovedništvu zapisal: »Tudi v proznih besedilih se je namreč predvsem uveljavljala njegova lirski nadarjenost in vtisnila vanje, kjer se je le dalo, svoje znamenje. Tudi o njih moramo zapisati, da se najraje gibljejo nekje blizu meje, ki loči izrazito pripovednost od osebne izpovedi v prozi s čustvenimi primesmi, in epsko izdelavo zgodb, naj so še tako preproste in brez zapletov, od subjektivne meditativnosti in lirskih pogledov na svet. Kakšne posebne pripovedne razgibanosti ni najti pri Kosovelu nikjer in bi jo tudi zaman iskali, saj mu je bila po bistvu tuja, zato so njegove črtice

naravni plodovi njegovega izrazito osebnega doživljanja resničnosti, namernega poseganja v pripetljaje, ki jih obravnava, hotenega čustvenega barvanja dogodkov, ki jih pripoveduje.«

Za *Misli* smo izbrali nekaj takšnih Kosovelovih proznih trenutkov, iz katerih je lepo videti, da je bil Srečko Kosovel tudi pri pisanju proze predvsem poet.

OSAT

Kadar mi vzamejo vse in bodo moje roke bolj žalostne od jesenskih kraških polj in moje oči bolj samotne od jasno plavih gor, ki to uboštvo oklepajo, mi ostane majhen majhen košček zemlje. Ta košček zemlje bo naša njiva.

Ne zavoljo trt, ki tako sladko dehtijo, ne zavoljo njih, ki mi dajo temnordeče, mučnosladko grozdje, ne zavoljo cukrenih fig, sladkih hrušk in okusnih breskev, tudi ne zavoljo lepote, ki jo občutim, kadar grem poleti med visoko turščico ali v senci latnika; tudi ne zavoljo žalosti, ki je je polno novembrsko sonce na pusti njivi in ki jo tako ljubim; mala otroška zgodba je, ki mi je zarezala ljubezen do te njive. In ta majhna zgodba je kakor kos kruha, kos zdravega kruha resnice.

Osat smo rili. Tudi jaz sem ga ril, toda povečini sem ga osmukal ali utrgal, ker korenini osat globoko v zemlji in ker je bila zemlja suha in trda. In plevica mi je rekla: »Pusti! Imaš prefine prstke! Pobodel se boš!«

Že takrat sem sovražil pripombe o »finih prstih«, ker delam rad vsako delo; in ril sem dalje. Toda videl sem! Globoko korenini osat, na krepki zemlji poganja. Malokdaj ga izruješ, vedno pa se pobodeš z drobnim, skelečim trnjem. In ko hodim po svetu in so moje roke polne boleti, kakor osatovega trnja polne, in me skeli, da ne morem plakati, se spomnim na osat. Toda rečem si: Če je zemlja krepka in rodi žito in grozdje in prenese osat, kako bi ne mogel jaz prenesti svojega trpljenja?

SKALA

Sredi gmajne stoji. Ena izmed tisočerih je, ki tam stoje, a nanjo, prav nanjo mislim.

Vsaka skala, vsako drevo, vsak grm, vsaka cesta, vsaka ima svojo povest. Pojdi čez Kras na tiho gmajno med molčeče bore in poslušaj. Ali razumeš? Pojdi in poslušaj! In skala ti pove svojo povest, povest o življenju. Kaj zato, če je bilo to življenje bridko in samotno; bilo je. Sonce je prisijalo v kraško dolino, kaj zato, če je bila žalost v srcu. Bila je.

Skala, tista skala je, ki mislim nanjo. Kadar pojdem čez Kras in se bom zavedel svojega izgubljenstva, se bom spočil na nji. Pomislil bom in se ozrl na pokopališče v belih kamnih, na grobih se bo bleščalo sonce. Nikogar ne bo, ki bi me pozdravil, nikogar, ki bi čutil v svojem srcu, da prihajam. In jaz bom ostal na gmajni, na tisti skali, dokler ne zatone tiho, žalostno sonce.

Novo Kosovelovo obeležje iz tomajskega kamna

IGRANJE KLAVIRJA

O, kako lepo je, o, kako prijetno je slišati klavir! Okno je odprto; zunaj je sivo, tiho nedeljsko zatišje, redke človek stopa po ulici. Na oknu slonim in gledam. Iz tretjega nadstropja se vidi kos tihega, sivega mesta, do hriba se ga vidi in nič več. In kako čudni se zdijo ljudje, ki hodijo po ulici. Kakor da nosi vsak v svoji duši kos tega sivega zatišja, njihov korak je brez moči. Smehljajo se še edino deklice, ki gredo v kino.

Tudi v eni izmed tistih hiš, ki jih vidim z okna, je odprto okno. Od tam prihaja tista melodija, od tam čujem klavir. Mehka je tista melodija, kakor da prihaja izpod mehke dlani deklice. Mogoče je zasanjana ta deklica in se izzivlja v tonih. Mogoče je polna življenja in mu daje odziva v melodiji. Mogoče je otožna, kajti tudi njena melodija je polna otožne melanholije, tudi njena melodija je kakor žalostna molitev samotnega srca. Ne vem, zakaj sem pomislil na dom, zakaj na očeta in mater in sestro. Saj je tako žalostna ta melodija.

O, tudi tam je okno odprto in tudi tam je ena duša. In tudi ta duša je polna samote in žalosti. In tudi ta duša je polna sanj. Tihi akordi trkajo na sivo nebo, vžigajo se, ugašajo, blestijo se, zatemnevajo.

Nikoli mogoče ne bom vedel, kdo je igral, ali vedel bom, da sta se v tem igranju razumeli dve duši. Mislil si bom, da je bila tista roka lepa in ranjena, da je igrala deklica, zasanjana in žalostna; mogoče pa je igral mladenič, samotni kakor jaz.

In zato ljubim to tiho igranje.

TAJNOST

Kredarica. 2.500 metrov nad svetom. Tiho je in mirno; o, daleč, daleč so ljubljanski pijanci in zabavljaci in daleč so zlobni ljudje. Triglav temni in mrzel veter piha od severa, mrzel, do kosti segajoči veter. Zavijem se v suknjo in stopim iz koč. Kako je vse tiho. Gorski velikani spijo in dobro mi je v zavesti, da sem blizu njih, kakor da sem blizu orjakov, kjer sem brez skrbi v mirnem zatišju in varstvu.

Tam na zahodu gori zarja. Vsa zlata je in rdeča in srebrna in vijoličasta, zlato se preliva v temino in temina v zlato; gosti oblaki se kopičijo, zlato, temni, modri. Kakor tajnost leži v teh oblakih; bleščeča zlata tajnost kakor čudno razodetje. Tam daleč segajo Karavanke na zahod. Samo na videz segajo, samo na videz, toda saj je to dovolj, dovolj, da se razpenjajo nad tem Kotom zlato, težki oblaki.

Mrzlo je in vrnem se v koč. Ali ob oknu strmim. Kakor da čutim tisto težko luskinasto zlato, ki gori v oblakih, kot da jih čutim, kako so težki od zlata, kako so lepi in kako se spreminjajo. Najbolj se spreminjajo tam v Kotu; v nove oblike prehajajo in temnijo. Luč ugaša in nad Kotom lije mirno zeleno nebo; ozki oblaki ga obkrožajo kakor bregovi morje. In veter prihaja od tam.

Tam zadaj je Trenta. Hej, Triglav, ti temni orjak, povej, kje je tvoj Zlatorog, kje lovec, hej, Triglav? Triglav molči v temino odet. Ali za temnim Triglavom, tam so še naše dežele, tam so še naši

Srečko na kraški gmajni, poleti 1925

ljudje. So in bodo. Kaj delaš, deklica, v gorah? Ali me čakaš ali misliš name, ti deklica, povej, kaj delaš? In čujem samo veter, ki ves leden prihaja od ledenika. O deklica, moje srce je še vse s teboj in z vami, z vami vsemi. In tam so ugasnile Karavanke, tihe, razbite, razrite Karavanke. O, videl sem te, dežela za Karavankami. V zlatu, sijaju večernih oblakov sem te videl, v zlatem bleščanju nad Kotom, nad tistim Kotom. Čutil sem, kako se je vrtnčilo vse in oblikovalo. In ostala je samo noč, tiha noč.

Noč je. Strmim skozi okno. Tiho molči Triglav v ogromni temi. Toda tam za gorami leži tajnost, tajnost Trente in Karavank. Moja misel bleedi.

PRED HIŠO

Ležim na klopi; nad menoj latnik, skozi okvire gledam v nebo, jesensko čisto in mirno kakor oko, ki strmi iz večne tišine, polno miru, jasnosti in dobrote.

»Večnost, ki nas objema,« si mislim.

»Večnost,« odgovarja duša misli.

»Odhajanje,« tolmači srce.

»Dozorevanje,« govori duša.

»Izpopolnitev,« misli duh.

Tišina.

Vstanem in stopim po dvorišču, rdeče listje trt šumi pod mojimi nogami, črno grozdje zori, sladko, tiho in močno.

Stopim na konec vrta, z brajd se je dvignila jata vrabčkov.

»Zobljite, bratci,« pravi duša.

»Taka brezskrbnost!« kara duh.

»Bratci, moji smehljajoči se znanci s cest,« se smeje srce.

Frrrrrr – frrrrrr – nekdo jih je prepodil. Majhna puška je počila. Trrrrrr.

Stopil sem pred hišo, tam so stali sodi, v rjavo barvo je bleščalo svetlo sonce, v vodi, ki je tenkoplastno pokrivala dno, se je zrcalil žarek.

Spomnil sem se na njene smehljajoče se oči.

»Bodi mi kakor žarek, ki je utonil v temačno jezero,« je rekel duh.

»Kot pesem, ki je utihnila, da postane pratišina, tišina samotnih gorá in skal,« je nadaljeval duh.

»Bodi kakor mehka jesenska luč na sinjem morju,« je želela duša.

»Bodi kakor jesenska luč, ki pade na lice zapuščenega mladeniča,« je govorilo

srce, »ali ne bi bila kakor luč, ki je pala na mehke kodre žalostnega mladeniča, kakorkoli, kamorkoli naj pride?« je nadaljevalo srce.

»Bodite kakor angel, ki vstajam in klečim pred teboj, in poljubljač tvoje črne oči, ugledam vedno nove daljave.«

»Čudna refleksija,« sem se zasmel.

Pred menoj sodi, v svoji rjavi barvi so kakor vstali, s svetlozato sončno lučjo obrobjeni; listje pada, grozdje zori, nebo je sladkomodro.

Kakšno bo vino, bo dovolj močno, da premagamo šibkost, dovolj črno, da bo naše veselje krepko, da okamni naša drhtavost, da naša luč vstane, kjerkoli, kakorkoli, močno svetla, zdravje naroda, ki se razteče v človeštvo.

»Kdo je govoril?« se vprašuje duh, »ali ni bil glas srca?«

»Duša je bila,« odgovori srce.

Jesen sije; mislim na svojega umrlega prijatelja.

Pripravila Katarina Mahnič

Praznovanje 90-ih čudovitih let TEJE BAVČAR

V nedeljo, 9. avgusta 2026, smo se zbrali, da bi proslavili zelo poseben mejnik – naša draga mama, Teja Bavčar, je dopolnila 90 let. Obkrožena z družino in številnimi prijatelji, ki jih pozna že vse življenje, je preživela čudovito popoldne, polno smeha, spominov, zgodb in ljubezni. Posebno pomembno je bilo, da se je zbralo toliko ljudi, ki so delili različna poglavja maminega življenja, da bi počastili njeno izjemno življenjsko pot in čudovito osebo, kakršna je vedno bila.

Hčerka Miriam je o svoji mami med drugim povedala: »Res je nekaj posebnega videti družinske člane in širšo družino, dolgoletne prijatelje ter ljudi, katerim je mama vtisnila svoj pečat. Danes slavimo izjemen mejnik – Tejinih 90 let. Devetdeset let ljubezni, odrekovanja, vztrajnosti, težkih trenutkov, trdega dela, smeha in družine. Skoraj nemogoče si je predstavljati, kako zelo se je svet spremenil, odkar se je mama leta 1936 rodila.

... Mamina zgodba se je začela v takratni Jugoslaviji, v majhni slovenski vasici Ajdovščina, kjer je bilo življenje preprosto, ljudje pa delavni in tesno povezani z družino ter zemljo. Večina družin je živela od tega, kar so lahko pridelali, izdelali ali zamenjali. Denarja ni bilo veliko, a pošteno delo je prinašalo dostojanstvo. Otroci so se odgovornosti učili že od malih nog. Stari starši, starši in otroci so pogosto živeli pod isto streho. Družina ni bila le pomembna – bila je vse. Nihče si ni mogel predstavljati viharja, ki se je bližal. Le nekaj let po maminem rojstvu je Evropo zajela vojna.

... Sčasoma je mama – tako kot številni pogumni Evropejci, ki so iskali boljše življenje – po poroki z očetom leta 1960 sprejela veliko odločitev: zapustiti vse, kar je poznala, in z njim oditi v Avstralijo. Si predstavljate, kakšen je bil ta občutek? Zapustiti starše. Zapustiti brate in sestre. Zapustiti svoj jezik. Zapustiti dom. Stopiti na ladjo, namenjeno v deželo na drugem koncu sveta, ki je še nikoli nisi videl. Brez zagotovil. Brez gotovosti.

Le z upanjem. Avstralija je postala njun novi dom, a ustvariti si življenje tam ni bilo lahko. Neverjetno trdo sta delala – mama v nočni, oče pa v dnevni izmeni. Večkrat se je zgodilo, da je ubogi oče, povsem izčrpan, nehote prespal trenutek, ko je mama končala z delom, zato se je morala peš vrniti domov – vse od Smithfielda do Fairfielda. Baje je to 56 minut hoje – da, preverila sem! Mislim, da oče teh trenutkov nikoli ni povsem pozabil!

Sprejela sta novo kulturo, a nikoli nista pozabila, od kod prihajata.

Ustvarila si je dom, spletila vseživljenjska prijateljstva, postala del slovenske skupnosti in – kar je najpomembneje – vzgojila družino, ki temelji na ljubezni, spoštovanju in trdnih vrednotah. Mama nikoli ni iskala priznanj.

Preprosto se je lotila vsega, kar je bilo treba postoriti. Če je bilo treba kaj opraviti, je to storila mama. Če je kdo potreboval tolažbo, je bila mama tam.

Če je šlo za praznovanje, ga je mama naredila posebnega. In če je bila v igri hrana ... no, nihče od nas ni nikoli odšel lačen iz njene hiše!

V devetdesetih letih je bila priča več spremembam, kot jih je morda doživela katerakoli generacija pred njo. Pisma so zamenjala elektronska sporočila. Črno-beli televizorji so se spremenili v barvne in nato v pametne telefone, ki jih nosimo v žepu.

... Njena globoka vera. Družina. Prijaznost. Zvestoba. Trdo delo. In ljubezen.

To so temelji, na katerih danes stoji naša družina. Kot njeni otroci smo mami dolžni več, kot lahko kdajkoli izrazimo z besedami. Naučila nas je, da je značaj pomembnejši od gmotnih dobrin. Da držimo obljube. Da trdo delamo. Da poravnamo svoje dolgove. Da z ljudmi ravnamo prijazno.

Da je družina na prvem mestu. In zdaj, ko so se rodili vnuki, so tudi oni deležni te iste topline, te iste velikodušnosti in te iste ljubezni.

Mama, tvoja zapuščina se ne meri v letih. Meri se v ljudeh. V družini, ki si jo negovala. V tradicijah, ki si jih ohranila pri življenju. V vrednotah, ki si jih prenesla z ene generacije na drugo. Vsak izmed nas nosi v sebi košček tebe.

In ko se danes ozrem po tej sobi, se mi zdi, da je to tvoj največji dosežek.

Pred devetdesetimi leti se je v svet, poln negotovosti, rodila deklica – mama.

... Mama, hvala ti. Hvala za vsako žrtev, ki je ostala neopažena. Za vsak obrok. Za vsak objem. Vsako besedo spodbude. Vsako dejanje prijaznosti.

Hvala, ker si nam pokazala, da sta ljubezen in hvaležnost nekaj, kar podarjaš prav vsak dan. Neskončno smo ponosni, da te lahko imenujemo naša mama, in zavedamo se težkih trenutkov, ki si jih prestala v svojem življenju. Danes ne slavimo le tvojih devetdeset let, temveč izjemno življenje, ki si ga živela, družino, ki si jo ustvarila, in ljubezen, ki te še naprej obdaja.

Mama, življenje je bilo prava vožnja z vlakom smrti – še posebej zdaj, ko tvoje zdravje peša –, a nikogar drugega ni, s komer bi raje delili to pot. Skozi vse preizkušnje, ki smo jih prestali, se najina vez nikoli ni pretrgala. Vidimo te, cenimo vse, kar si, in te brezpogojno ter neskončno ljubimo.

Vse najboljše ob 90. rojstnem dnevu, čeprav je bil tvoj dejanski rojstni dan februarja.«

Mirijam Stariha, Bogdan Bavčar in Judita Skubla

**VELEPOSLANIŠTVO REPUBLIKE SLOVENIJE
EMBASSY OF THE REPUBLIC OF SLOVENIA**

26 Akame Circuit, O' MALLEY ACT 2606

Telefon: +61 2 6290 0000, faks: +61 2 6290 0619

e-mail: sloembassy.canberra@gov.si

<http://canberra.veleposlanistvo.si>

MATEJA ŠTRUMELJ PIŠKUR, veleposlanica

NINA ČINKOLE, ministrica svetovalka

ANDREJA KERŠEVAN DRAKSLER, svetovalka

24 HOUR SERVICE
(03) 9373 7000

We employ over 230 caring, highly trained and committed people, including 12 direct descendants of the founders.

We serve the community from 24 branch locations throughout the Melbourne Metropolitan area and Echuca.

816 Doncaster Road, Doncaster

www.tobinbrothers.com.au

